

Dr Miroslav LUKETIĆ

PERIODIKA BOKE KOTORSKE 1844 — 1984.

1

Perioda ili serijske publikacije, termin koji se sve češće srijeće u međunarodnim komunikacijama, obuhvata sve vrste raznih listova, biltena i revija, objedinjenih pod nazivom štampa, zatim časopise, godišnjake, zbornike, almanaha, kalendare, odnosno publikacije koje se pojavljuju u nizu, sa određenom periodičnošću izlaženja i numeracijom. Evidentiranje po utvrđenim međunarodnim kriterijumima svih periodičnih izdanja koja su u toku izlaženja bavi se tekuća bibliografija Jugoslavije, koju priprema i publikuje Jugoslovenski bibliografski institut u Beogradu.¹ Istraživanjima prvih izdanja i svih onih koja su prestala sa izlaženjem bave se nacionalne biblioteke po republikama i pokrajinama, u okviru rada na retrospektivnim nacionalnim bibliografijama.

Centralna narodna biblioteka SR Crne Gore »Đurđe Crnojević« na Cetinju radi na izdavanju retrospektivne nacionalne bibliografije. Ona raspolaže i najbogatijim fondom periodike u Republici.

Bez obzira na zaostalost u razvoju, u Crnoj Gori se relativno rano otpočelo sa izdavanjem periodike. Bila je to GRLICA, kalendar crnogorski za godinu 1835, koji se može smatrati prvim književno-naučnim godišnjakom Crne Gore. Njegova pojava je direktno vezana za Njegoša. On je inicirao i omogućio izdavanje ove publikacije nabavkom štamparije iz Rusije 1834. godine. Od izlaska GRLICE pa do danas u Crnoj Gori je registrovano oko sedam stotina naslova periodičnih publikacija. U ovaj broj uključene su publikacije koje su izlazile na teritoriji današnje SR Crne Gore, bez obzira što su se pojedini njeni djelovi duže vremena nalazili izdvojeni, pod tuđinskom vlašću.

¹ Bibliografija Jugoslavije, Serijske publikacije, Beograd, Jugoslovenski bibliografski zavod, Bibliografija izlazi od 1956. godine.

Geopolitički položaj, izuzetni uslovi za razvoj pomorstva od davnina su Boku Kotorsku stavljali u žižu interesovanja mnogih zavojevača. Sticajem više okolnosti Boka je često mijenjala gospodare, ali uvijek sa istim ciljem da kraj otuđe i zapostave slovenski karakter i odvoje ga od njegove matice Crne Gore. Trebalo je odolijevati tuđinskim nasrtajima, čuvati i njegovati jezik, kulturu, vjeru, razvijati svijest o etničkoj pripadnosti i povezanosti sa našim narodima. Naročito je važno bilo očuvati jedinstvo naroda podijeljenog po vjerskoj osnovi. U toj dugoj političkoj borbi i naporima na kulturno-prosvjetnom polju nije izostala ni borba sa oružjem, kada su Bokelji uspijevali da očuvaju svoja prava i krvlju svojih najboljih sinova u prvom i drugom svjetskom ratu ostvare svoje zavjetne težnje.

Za proteklih sto četrdeset godina u Boki Kotorskoj se pojavilo oko sto naslova raznih periodičnih izdanja. U bibliografiji su registrovana 94 naslova za koje postoje podaci neophodni za identifikovanje.

Broj izašlih naslova periodike po razdobljima je sljedeći:

- do 1918. godine — 15;
- 1918 — 1941. godina — 15;
- 1941 — 1945. godina — 28;
- 1945 — 1984. godina — 31.

Posebno je evidentiran i izlazak pet naslova neprijateljske i kvislinske periodike izašle u periodu 1941 — 1944. godina.

Prva periodična izdanja u Boki nose sva obilježja vremena u kome su nastala i izraz su mogućnosti i prilika koje su u to vrijeme postojale za izdavanje ovakve vrste publikacija. Sa manjim odstupanjima glavne poruke bokeljske periodike toga doba su na liniji progresivnih nacionalnih težnji. Prilikom ocjenjivanja njene sadržine ne smije se izgubiti iz vida da se Boka nalazila pod austrijskom vlašću i da je stroga cenzura i osjetljivost na političke procese u ovom kraju u znatnoj mjeri uticala na izdavačku i uređivačku politiku glasila. Jedna od karakteristika periodike ovog doba je i u tome što se pretežan broj naslova odnosi na godišnjake, izvještaje, almanahе i časopise, dok je listova bilo svega tri.

U periodu između dva rata pretežni dio bokeške periodike čine listovi. Stranačka podijeljenost i predizborne kampanje uticale su da su u više navrata činjeni pokušaji sa izdavanjem publikacija, ali je vijek njihovog trajanja bio veoma kratak. Ukupno se pojavilo petnaest naslova, od toga je 12 listova.

Partizanska štampa je u godinama rata odigrala izvanrednu ulogu u tumačenju ciljeva borbe, podizanju morala boraca i stanovništva na okupiranim teritorijama i sa uspjehom je razobličavala saradnike okupatora i njihovu propagandu. Za ratnu štampu,

a osim listova i biltena nije ni izlazila u drugim oblicima, može se reći da je bila maksimalno angažovana i da je sa uspjehom izvršavala zadatke postavljene od strane Komunističke partije Jugoslavije.

U slobodnoj Boki periodika postaje obavezni pratilac svih društvenih, ekonomskih i kulturnih promjena i dobija nove dimenzije po obimu i kvalitetu.

Među pozitivnim obilježjima periodike ovog kraja, karakterističnim za sva razdoblja, ispoljava se visok stepen odgovornosti za njegovanje duha zajedništva, bratstva i jedinstva i tolerancije među žiteljima Boke, a na stranicama izdatih publikacija ispoljavalo se, pored ostalog, u naizmjeničnoj upotrebi ćirilskog i latiničkog pisma.

Za analizu periodike neobično su važni podaci o izdavačima. Radi preglednosti navodimo podatke o izdavačima svih glasila po periodima, jer se na taj način najbolje vide promjene koje su uslijedile u društvenim prilikama Boke.

I Z D A V A Č I

	Do 1918.	Do 1941.	Do 1945.	Do 1984.	Ukupno
1. Privatna lica	5	2	—	—	7
2. Knjižare	1	1	—	—	2
3. Škole	5	—	—	6	11
4. Crkva	4	—	—	2	6
5. Konzorcij	—	2	—	—	2
6. Udruženja	—	6	—	7	13
7. Stamparije	—	3	—	—	3
8. Ustanove	—	—	—	3	3
9. Radne organizacije	—	—	—	9	9
10. Društveno-političke organizacije	—	—	12	5	17
11. Vojne jedinice	—	—	22	—	22
12. Bez navođenja izdavača	—	2	1	—	3

Iz tabele se vidi da su u periodu do 1941. godine glavni izdavači periodike bila privatna lica, školske institucije, crkva i udruženja. U ratnom periodu, pored društveno-političkih organizacija, najveći broj izdanja je Prve bokeljske brigade. Već u poslijeratnom periodu nemamo ni jedno privatno izdanje; smanjuje se broj izdanja crkve, a javljaju se novi izdavači — ustanove i radne organizacije.

Pažnju korisnika privlače podaci o mjestu izdavanja periodike. Više od polovine svih izdanja vezano je za Kotor. To je i razumljivo, ako se ima u vidu da je Kotor više vjekova bio središnji centar Boke, da je to grad sa najrazvijenijom privredom, sa najvećim brojem obrazovnih, kulturnih i naučnih institucija. Jedno vrijeme, u poslijeratnom razvoju, Kotor je bio administrativni centar Boke, dok su još postojali srezovi i nije uslijedila nova administrativna podjela po opštinama. Treba istaći da je i teritorija sadašnje budvanske opštine u potpunosti bila obuhvaćena pojmom Boka. Ona je više vjekova administrativno bila povezana sa ovim područjem. Do 1945. u Budvi nije izašlo ni jedno izdanje. Poslijeratna izdanja, međutim, nijesu obuhvaćena ovim pregledom.

Broj izdanja po mjestima izgleda ovako:

	Do 1918.	Do 1941.	Do 1945.	Do 1984.	Ukupno
Kotor	11	7	10	18	46
Dobrota				1	1
Perast		1		1	2
Risan	1				1
Herceg-Novl	1	2	2	7	12
Igalo		1			1
Bijela				3	3
Đenovici		1			1
Kuti, selo	1				1
Tivat		2		1	3
Krtole			1		1
Izdanja van Boke		1	13		14
Neoznačena izdanja po mjestu objavljivanja					8

Najveći broj publikacija van Boke izdala je Bokeška brigada za vrijeme svoga ratnog zadatka na Kosovu, početkom 1945. godine. Neoznačena izdanja po mjestu objavljivanja takođe se odnose na ratna izdanja. Iz podataka o poslijeratnom razvoju periodike lako je uočiti da Herceg-Novl postaje drugi centar Boke, kako na privrednom, tako i na kulturnom planu. Pojava izdanja u manjim mjestima u Boki obično je vezana za djelatnost pojedinaca, kulturnih poslenika ili nekog udruženja koje se javilo kao izdavač, obično samo jednog naslova i broja.

Štamparstvo je važna komponenta izdavačke djelatnosti, naročito u prošlosti, kada nije imalo tako izraženu privrednu i ko-

mercijalnu dimenziju kao danas. Prva štamparija u Boki radila je u Kotoru od 1798. do 1802. godine, a njen vlasnik i faktor bio je Frančesko Andreola iz Venecije. Štamparija je imala latinička i ćirilička slova, a pored knjiga bavila se štampanjem raznih proglašenja. Andreola je bio poznati štampar u Veneciji i vjerovatno je poslije pada Venecijanske Republike potražio nove prostore za svoju djelatnost. Međutim, ekonomska situacija u Boki u tom periodu nije bila sjajna. Zlatni vijek bokeškog pomorstva je bio na zalazu i pod novom austrijskom vlašću i gotovo je sigurno da u Kotoru ovaj štampar nije mogao prosperirati, te je bio primoran da štampariju povuče nazad. Prestankom rada ove, na teritoriji Crne Gore prve štamparije, poslije Crnojevića na Cetinju, Boka je znatno osiromašena, što je imalo uticaja i na kasniju pojavu periodičnih i drugih izdanja. Tako su se i prva pokrenuta periodična izdanja morala štampati van Boke. U početku je to najčešće rađeno u Zadru, Dubrovniku, Novom Sadu. I pored toga što je u drugoj polovini 19. vijeka na Cetinju postojala Državna štamparija ni jedno izdanje iz Boke nije u njoj štampano. To nije bilo slučajno, radilo se o drugoj državi, a štampanje u Cetinjskoj štampariji moglo je izazvati sumnju kod austrijskih vlasti i zato se štampar morao tražiti na drugoj strani. Međutim, društveno-ekonomske i kulture potrebe Boke zahtijevale su da se pristupi osnivanju svoje štamparije. Tako je grupa viđenijih i dobrostojećih Bokelja osnovala konzorcij i nabavila štampariju koja je od 1908. godine počela raditi pod nazivom Bokeljska štamparija.

Počev od 1908. godine svi listovi i druga periodična izdanja štampaju se u Kotoru i na taj način se obnavlja bokeško štamparstvo. Između dva rata štamparija je radila bez prekida i u njoj su se štampali mnogi listovi i druga izdanja. U toku rata štampariju je koristio okupator radi izdavanja svoje štampe. Odmah nakon oslobođenja preduzete su hitne mjere za obnovu rada štamparije i u njoj je otpočeto sa štampanjem prvih primjeraka ratne štampe. Štamparija je u poslijeratnom razvoju obnovila svoj mašinski park, modernizovala proizvodnju i sa uspjehom pruža štamparske usluge ne samo za potrebe bokeških opština nego i šire.

U toku rata partizanska štampa se umnožavala, najčešće na pisaloj mašini ili na ciklostilu. Velika pažnja posvećivana je nabavci papira i aparata za umnožavanje. Partija je ovoj djelatnosti posvećivala izuzetnu pažnju.⁷ U nedostatku pisaloj mašine ili šapirografa pojedine manje vojne jedinice Bokeške brigade izdavale su svoje listove ili džepne novine pisane rukom.

⁷ Luka Maslovar, *Štampa i propaganda NOR-a u Boki Kotorskoj. Radnički pokret, NOR i revolucija u Boki Kotorskoj*, knj. 2, 1983, str. 241—258.

OCUVANOST PERIODIKE

Na osnovu istraživanja bokeljske periodike, koja smo vršili u bibliotekama i arhivima Boke, kao i u drugim mjestima u zemlji, a u sklopu programa rada na crnogorskoj bibliografiji, može se dati opšta ocjena očuvanosti periodike, koja nije ni malo zadovoljavajuća. Boka nema jedinstvenu bibliotečku mrežu, nema posebnu matičnu biblioteku koja bi se brinula za prikupljanje i čuvanje zavičajnog fonda. Ne postoji potrebna povezanost između biblioteka i arhiva, ne koriste se mogućnosti fotokopiranja pojedinih primjeraka rijetke periodike koji se čuvaju u većim bibliotekama u zemlji. Opštinske matične biblioteke (u Tivtu je gotovo i nema) ne vode dovoljno brige za prikupljanje zavičajnih fondova za svoje matično područje. Ne postoji katalog periodike na osnovu kojeg bi se moglo saznati gdje i ko sve posjeduje izdanja štampe. Nažalost, slična je situacija u cijeloj Republici, jer se tek sada pristupilo izradi Centralnog kataloga crnogorske i strane periodike koja se čuva u bibliotekama. Centralna narodna biblioteka na Cetinju po Zakonu treba da sakuplja i čuva sve primjerke serijskih publikacija koje su od najstarijih vremena izdavane ili su u procesu izlaženja. Međutim, i njeni fondovi periodike nijesu kompletni, naročito ima dosta praznina u izdanjima sa područja Boke Kotorske. Primjerci najstarije bokeljske periodike čuvaju se u Franjevačkoj biblioteci u Kotoru, a komplet »Šematizma« posjeduje biblioteka Srpske pravoslavne crkve u Kotoru, ali je usljed nesređenog stanja zatvorena za korišćenje. Izvještaj Kotorske gimnazije ima Centralna narodna biblioteka, a u Boki ga nema. Tu treba istaći da je poslije rata došlo do neopravdanog preseljenja fonda bogate biblioteke Kotorske gimnazije i njegovog slivanja u fondove Centralne biblioteke na Cetinju. Biblioteke Pomorskog muzeja u Kotoru i Istorijskog arhiva imaju pojedine primjerke stare periodike, ali su oni u veoma lošem stanju i nijesu kompletni. Slična je situacija i sa primjercima štampe iz perioda između dva rata. Tako, na primjer, u Boki nema kompleta GLASA BOKE, nema ni drugih izdanja koja se mogu smatrati kao rariteti, s obzirom da su se pojavili samo pojedinačni brojevi. Vjerovatno da se neka izdanja nalaze kod pojedinaca, koji imaju svoje privatne biblioteke, ali je to u javnosti malo poznato. Da ima još neotkrivenih izdanja pokazuje i primjer humorističkog lista PARILO, koji je izdavan u Kotoru 1933. godine, a kojeg smo pronašli u Sveučilišnoj biblioteci u Zagrebu, ili list ROSSIKA, koji je izdavan u Igalu 1931. godine, a fotokopije njegovih brojeva nabavili su radnici Arhiva Herceg-Novog.

Na području Boke gotovo je bila zaboravljena i nekompletna štampa NOR-a i revolucije. Organizovanje naučnog skupa »Revo-

lucionarni pokret i NOB u Boki Kotorskoj» koji je održan 1981. godine u Herceg-Novom dao je podstrekā da se otpočne sa prikupljanjem i kompletiranjem ratne štampe i da se ona više koristi kao izvor za proučavanje NOB-a i revolucije. Izložba ratne štampe, koju je prilikom održavanja simpozijuma priredio Opštinski arhiv u Budvi, u zajednici sa Arhivom Herceg-Novog, izazvala je veliko interesovanje učesnika skupa i pokazala bogatstvo ove grane kulturne i propagandne djelatnosti u Boki. Od evidentiranih 24 naslova ratne štampe iz Boke samo se nekoliko primjerala čuva u institucijama sa ovog područja. Najviše ih ima u Arhivu Vojnoistorijskog instituta u Beogradu (15 naslova). U Arhivu za radnički pokret pri Istorijskom institutu Titograd ima 5 naslova, a samo po nekoliko primjerala u institucijama Cetinja, Kotora i Herceg-Novog. Koliko je tačan broj izašlih naslova danas je teško utvrditi. Istraživanja pokazuju da pored evidentiranih 24 naslova periodike, još desetak naslova nije sačuvano. To se u prvom redu odnosi na izdanja Bokeljske brigade, odnosno na četne listove i džepne novine. Međutim, podaci o očuvanosti štampe ne odnose se samo na broj naslova već i na njihovu kompletnost. Ta konstatacija se ilustruje podacima da je od 24 naslova periodike sačuvano samo 107 brojeva, nešto više od četiri broja po naslovu. Tako, na primjer, od 12 listova sačuvan je samo po jedan broj. Utvrdili smo da samo nedostajućih brojeva ima oko 130.

U ratu, na položajima, a često i u strogoj ilegalnosti, koristeći razne forme, štampa je izlazila, umnožavala se i rasturala na oslobođenoj i okupiranoj teritoriji, ali bez dovoljno organizovane akcije da se primjerci čuvaju. Na to je upozoravao i Okružni komitet KPJ Nikšić u pismu upućenom Mjesnom komitetu KPJ Herceg-Novog, šaljući mu primjerke »Narodne borbe«: »Potrebno je da ukoričite i date samo odgovornim drugovima koji će biti u stanju da je dobro čuvaju« — kaže se u pismu.³ Ako se za prve godine rata mogu tražiti opravdanja u teškoj situaciji na terenu, nije bilo razloga da se štampa i druga dokumentacija iz 1944. i 1945. u potpunosti ne sačuvaju. Na inicijativu Opštinskog arhiva u Budvi pokrenuta je akcija za kompletiranje partizanske štampe i svi primjerci iz Arhiva Vojnoistorijskog instituta u Beogradu su kserografisani i sada se mogu koristiti u Centralnoj biblioteci na Cetinju, Biblioteci Crnogorske akademije nauka i umjetnosti, Arhivu za radnički pokret u Titogradu, Arhivu Herceg-Novog i Opštinskom arhivu Budve.

Odnos prema poslijeratnoj i tekućoj periodici nije adekvatan njenom značaju i kao svojevrsnom hroničaru svoga vremena. Nema ni jedne biblioteke na području Boke koja ima kompletnu poslijeratnu periodiku, naročito štampu. Neodgovornost ispolja-

³ Dima Vujović, *Partizanska štampa... u Crnoj Gori u prvoj godini oslobodilačkog rata* Istorijski zapisi, XXIV/1971, sv. 1-2, str. 155-175.

vaju i izdavači štampe, što ne povezuju i čuvaju određeni broj primjeraka svih izdanja i što neažurno dostavljaju štampane primjerke u vidu obaveznog primjerka Centralnoj biblioteci na Cetinju.

Smatramo da je krajnje vrijeme da se u bibliotekama i arhivima pristupi sistematskom prikupljanju i kompletiranju bokeške periodike, od prvih izdanja do današnjih dana, i da se ažurira čuvanje tekuće periodike u dovoljnom broju primjeraka. Periodika predstavlja dragocjeni dio zavičajnog fonda i nju je teže kompletirati nego pojedinačna izdanja knjiga. Moraju se preduzeti mjere da bi se restaurirali oštećeni primjerci stare periodike i to putem laminiranja u specijalizovanim konzervatorskim radionicama. Jedan od efikasnih metoda zaštite predstavlja i mikrofilmovanje rijetkih primjeraka štampe, što takođe treba koristiti. Korišćenjem savremenih sredstava repro-tehnike biblioteke su u mogućnosti da za vrlo mala sredstva dođu do kseroks kopija pojedinih brojeva listova i time kompletiraju nedostajuće brojeve ili godišta. Prilikom izrade elaborata za zaštitu pokretnog spomeničkog fonda, u koji ulazi i knjižni fond, zajedno sa periodikom, potrebno je predvidjeti sredstva za ove namjene i to iz Fonda za otklanjanje posljedica zemljotresa. Primjer zaštite biblioteke manastira Praskvice sa preko 5.000 knjiga najbolje to potvrđuje.⁴

Uvjereni smo da će pokretanju akcije oko kompletiranja i zaštite bokeljske periodike doprinijeti i objavljivanje ove bibliografije, kao određenog putokaza za traganje i rad na ovom odgovornom i stručnom poslu.

III

KALENDARI, ALMANASI I GODISNJI IZVJEŠTAJI

Najstarije serijske publikacije u Boki Kotorskoj, u vidu godišnjih izvještaja, izdavale su katolička i pravoslavna crkva. To je razumljivo kada se uzmu u obzir prilike koje su sredinom 19. vijeka dominirale u ovom kraju. Katoličanstvo je pod tuđinskom, vjekovnom vlašću uživalo povlašćeni položaj, a kotorska biskupija sa velikim brojem obrazovanih sveštenih lica bila je uticajna na području obrazovanja i kulture. U to vrijeme u crkvi i administraciji u upotrebi je bio italijanski i latinski jezik, te se zato i prva publikacija CATALOGUS CLERI IN DIOECESI CATHAREN-

⁴ Knjige iz biblioteke ovog paštrovskog manastira zaštićene su i restaurirane u Republičkom zavodu za zaštitu spomenika kulture na Cetinju, a sredstva su obezbijeđena iz Fonda od zemljotresa.

SI EXISTENTIS . . . , u izdanju Kotorske biskupije, pojavila 1844. godine na latinskom jeziku. Publikacija je u vidu izvještaja izlazila redovno jednom godišnje, donoseći podatke o radu crkve sveštenstvu, a ponekad i priloge vezane za historiju crkve na ovom području. CATALOGUS se štampao u Veneciji, Splitu i Zadru, a od 1896. mijenja naslov i izlazi kao SCHEMATISMUS . . . , zadržavajući predašnju koncepciju, ali donoseći češće priloge historijskog sadržaja. Od 1908. štampa se u Kotoru.

U okviru borbe za nacionalni preporod, za uvođenje narodnog jezika u školama i administraciji, na čemu su bokeljski prvaci na čelu sa Ljubišom toliko insistirali, ulazila je i borba za dobijanje posebne bokeljske pravoslavne eparhije. Razlozi su bili opravdani, jer je većina stanovništva Boke bila pravoslavne vjeroispovijesti. Tako je poslije formiranja Bokokotorsko-dubrovačke pravoslavne eparhije ova institucija otpočela od 1874. godine sa izdavanjem svog SEMATIZMA. «Sematizam» se redovno pojavljivao jednom godišnje, donoseći, pored izvještajnog dijela o stanju crkvenih objekata, sveštenstvu, dosta podataka o stanovništvu ovog kraja i priloge značajne za proučavanje kulturne prošlosti, naročito stare ćirilčke knjige. Urednik ove vrijedne publikacije bio je vladika Gerasim Petranović.

Sematizam se štampao u Zadru i Dubrovniku, a od 1908. godine u Kotoru. Posljednje izdanje Sematizma izašlo je 1912. godine.

Kompleti ovih dviju crkvenih publikacija su rijetki i čuvaju se samo u Kotoru.

Grugu grupu publikacija čine godišnji izvještaji ili programi obrazovnih institucija na području Boke, a ukupno ih ima pet.

Uvođenje srpskohrvatskog jezika u Kotorsku gimnaziju označavalo je krupnu pobjedu naprednih snaga Boke, koje su se borile za očuvanje svog nacionalnog bića i suprotstavljale politici kulturne i vjerske asimilacije. Gimnaziji u tom pogledu pripada velika uloga, zasluga i čast što se prva periodična publikacija u Boki na narodnom jeziku pojavila kao njeno izdanje. Počev od 1872/1873. redovno se jednom godišnje pojavljivao PROGRAM C. K. REALNOG I VELIKOG GIMNAZIJA U KOTORU, donoseći, pored redovnih školskih izvještaja i programa nastave, i naučne i stručne priloge, najvećim dijelom iz oblasti historije književnosti. Izdavanje Programa je pokrenuo Luka Zore, a saradnici Programa u ovom dijelu naučne publicistike su bili profesori Kotorske gimnazije, poznata imena u naučnoj i kulturnoj javnosti. Sa manjim izmjenama u naslovu, i sa prekidom u izlaženju (1874—1875), Program se štampao zaključno sa 1900. godinom, a zatim se pojavljuje pod novim naslovom IZVJEŠTAJ C. KR. VELIKE GIMNAZIJE U KOTORU i redovno nastavlja izlaženje jednom godišnje do pred sami rat. Posljednje godišće je za 1912/1913. školsku godinu. U

ШЕМАТЪЗМЪ

ПРАВОСЛАВНОЕ

ВОСТОЧНОЕ ЕПАРХІЕ

ЦВ. ПР.

ДАЛМАЦІЕ И ИСТРІЕ

ЗА ГОДИНУ

1862.

У ЗАДРУ

У Книгопечатни Браће Баттара.

IZVJEŠTAJ Č. KR. VEL. GIMNAZIJE

:: U KOTORU ::

ZA SKOLSKI GODINU

:: 1909.—1910. ::

SADRŽAJ:

- A. Vetrnogovčevi oblici. I. Plural izmjenica. — Dr. P. Kotrodić.
B. Škotske riječi od upraviteljstva.

DRUŠTVA ŠTAMPARIJA U KOTORU
1910.

konceptiji publikacije nije ništa mijenjano, osim što se od 1911. dio teksta štampa i ćirilicom. U historiji školstva Boke i Crne Gore ova publikacija zauzima vodeće mjesto ne samo po tome što se prva pojavila, već uzorom i kvalitetom objavljenih naučnih i stručnih priloga.

Po redosljedu pojavljivanja na drugo mjesto dolazi publikacija **PROGRAMMA DELL' SCUOLA NAUTICA IN CATTARO** koju, počev od 1881. godine, izdaje Nautička škola u Kotoru. U Nautičkoj školi je znatno kasnije uvedena nastava na narodnom jeziku tako da se ovaj Program štampao sve do 1899. godine na italijanskom jeziku. Već za školsku 1899/1900. godinu i dalje se štampa na srpskohrvatskom jeziku pod naslovom **PROGRAM C. K. NAUČKE ŠKOLE U KOTORU**. Treba istaći da su i u Programu Nautičke škole povremeno objavljivani članci iz oblasti pomorstva, pored redovnog izvještajnog i programskog dijela, koji je predstavljao glavnu sadržinu publikacije.

IZVJEŠTAJ SRPSKE MOREPLOVSKE ZAKLADNE ŠKOLE BOŠKović — ĐUROVIĆ — LAKETIĆ U SRBINI KRAJ HERCEG-NOVOG pojavio se u vidu godišnjaka 1885. i 1886. godine. Osim izvještajnog dijela o radu škole nije donosio druge priloge. Posljednju iz ove grupe čini publikacija **IZVJEŠTAJ PRIVATNE DJEVOJAČKE ŠKOLE U KOTORU**, koji je kontinuirano izlazio od 1909. do 1914. godine. U Izvještaju je objavljeno nekoliko stručnih priloga.

Treba napomenuti da ovim pregledom nijesu obuhvaćeni školski izvještaji koji su se objavljivali između dva rata i u periodu poslije oslobođenja, jer se kao takvi ne tretiraju u serijske publikacije, prema međunarodnom standardu. Izuzetak za izvještaje do 1918. godine učinili smo iz razloga što su u njima objavljivani naučni i stručni prilozi i što se radi o našim prvim izdanjima te vrste.

Kalendari čine posebnu vrstu periodike koja je u XIX i početkom XX vijeka kod nas bila dosta rasprostranjena i popularna. Tako, na primjer, u Crnoj Gori je do početka rata izlazilo 15 naslova raznih kalendara, a od tog broja na području Boke tri. U ovaj broj svrstane su samo one publikacije koje u naslovu ili podnaslovu imaju bližu odrednicu «kalendar». Međutim, po sadržini se one razlikuju te je usljed toga dolazilo do različitih tretmana ovih publikacija odnosno njihovog svrstavanja u časopisnu periodiku ili u almanaha.⁵

Prvi po redosljedu pojavljivanja je **KALENDAR il bocchese giornale cattolico e greco per l'anno 1867**, štampan u Dubrovniku. Nažalost, drugih podataka o ovoj publikaciji nemamo te se zato

⁵ Radivoje Suković, *Crnogorski almanasi i kalendari (1835—1914)*, Cetinje, 1980, str. 158.

i njen sadržaj ne može bliže odrediti. Držeći se hronologije izlaženja i sličnosti pojedinih kalendara sa almanasima, druga publikacija iz ove grupe bi bila BOKA, mali srpsko-narodni književni zabavnik za srpsku mladež, koju je uredio i izdao sveštenik Jovan Šarić, nastanjen u selu Kuti kod Herceg-Novog. Prvo godište za 1882. godinu štampano je u Novom Sadu, a drugo 1883. u Zadru.⁶ Svojom sadržinom zabavnik ima karakter almanaha i namjena mu je bila da njeguje tradiciju i istoriju ovog kraja, da čuva narodno ime i jezik. To je prva bokeljska periodična publikacija u kojoj su objavljeni literarni prilozi. Druga po redu periodična publikacija literarnog smjera u Boki je SRPSKI MAGAZIN, godišnji časopis za 1896. godinu za nauku, zabavu i književnost,⁷ kako je navedeno u podnaslovu publikacije. Izdavač i urednik je Dionisije Miković, poznati rodoljub, pisac i iguman manastira Banja kod Risna, rodom iz paštrovskog sela Čelobrda kod Svetog Stefana. Izašla su samo dva godišta za 1896. i 1897. godinu, a najavljeno treće godište nije se pojavilo. Po svojoj sadržini najbliži je »Srpsko-dalmatinskom magazinu« iz šezdesetih godina kojeg je uređivao Gerasim Petranović. Njegova struktura je izražena kroz sljedeće rubrike: Srpske pjesme, Pripovijetke iz srpskog života, Istorijski dio, Razni spisi, Srpski narodni običaji, Životopisi, Putopisi, Stara pisma, Srpske narodne pjesme, Srpske narodne pripovijetke, Književni prikazi i ocjene i Provreda. Zbog nedovoljnog odziva pretplatnika SRPSKI MAGAZIN je prestao da izlazi. Dosljedan svojim političkim i literarnim ubjedenjima, koja su ga svrstavala u najgorčeniije protivnike Austrije, Dionisije Miković nakon deset godina pokreće BOKU, veliki ilustrovani kalendar, koji redovno izlazi jednom godišnje od 1909. do 1914. godine. Kalendar se štampao u Kotoru i donosio je fotografije poznatih ličnosti iz naše istorije, slike mjesta i drugo. U šest godišta kalendara objavljeno je više od 120 ilustracija. Iz objavljene bibliografije BOKE⁸ vidi se da je u kalendaru dosta pažnje posvećeno poeziji i da je, pored pisaca Bokelja, saradnik BOKE bio i Aleksa Santić. Pripovjedačka proza sadrži priloge Sima Matavulja, Iva Čipika, Svetozara Čorovića, Marka Cara i drugih pisaca, što govori da je urednik uspio okupiti oko kalendara znatan broj u ono vrijeme poznatih književnika. Narodno stvaralaštvo je zastupljeno kroz više priloga: narodnih pjesama, anegdota i kletvi. Vrijednost BOKE je i u tome što je pored naučnih studija, rasprava i članaka, objavljivala i stara dokumenta iz prošlosti ovoga kraja. Zbog svojih antiaustrijskih pogleda i stavova koja je iznosio u BOKI, Dionisije Miković je bio stalno pod prismotrom policije. Osuđen je na pet godina zatvora zbog negodovanja u vezi sa anek-

⁶ Isto, str. 145—156.

⁷ Isto, str. 157—176.

⁸ Isto, str. 203—224.

БОКА КОТОРСКА

— ПЕТА —

српско-народно-научени

ЗАБАВНИК

— ЗА СРПСКУ МЛАДЕЖ —

НАШО ГО И УРЕДИО

ДОВАН ШАРКИ

КЉУГА ЦРКА

— У Београ 40 пречика —

У АРХИВУ СЛТУ

У БЕОГРАДУ И ПАРИЖУ

1892.

ИЗВЕШТАЈ

ОТЪ СЪСТАВИТЕЛИТЕ НА КОМИСИОНАТА

ЗА ИЗСЛЕДВАНЕТО НА СЪСТОЯНИЕТО НА

КОМИСИОНАТА

1885

ЗА ИЗСЛЕДВАНЕТО НА

СЪСТОЯНИЕТО НА КОМИСИОНАТА

КОМИСИОНАТА

1885

Печатница Христова София

1885

СРПСКИ МАГАЗИН

ГОДИШЊИ ЧАСОПИС

ЗА 1898. ГОД

ЗА ПОУКУ, ЗАБАВУ И КЊИЖЕВНОСТ

УЗ САРАДЊУ СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА

ИЗДАЈИ И ПРОЈЕКТ

ДЖОНСОНЈЕ МИКОВИЋ

БЕОГРАД

ГОДИНА I

У НОВОМ САДУ

ШТАМПАРНИА БОУЛА ПЕТРОВИЋА

1898.

БОКА

ИЗДАВАЧКА КНИЖАРА

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР

ЗА ГОДИНУ 1908

ГОДА ЈЕ ПРОСТА И ИМА 365 ДАНА

ИЗДАВАЧКА КНИЖАРА ДУШАНА ВУКАОВИЋА У КОТОРУ

ЦЕНА 1 КРУНА

ИЗДАВАЧКА КНИЖАРА ДУШАНА ВУКАОВИЋА У КОТОРУ

sijom Bosne i Hercegovine. Svakako da je BOKA svojevrsan nastavak SRPSKOG MAGAZINA, ali sa znatno obogaćenom koncepcijom uređivanja i brojem i ugledom saradnika, tako da ona prelazi okvire publikacije tipa kalendar, i zajedno sa SRPSKIM MAGAZINOM može se smatrati i prvom bokeljskom časopisnom godišnjom periodikom.

Između dva rata, kako je zabilježio V. Ivošević,⁹ neumorni Dionisije Miković uredio je još jedan kalendar BOKA, koji je 1921. godine izdala u Herceg-Novom knjižara Jova Sekulovića. Fizionomiju ovog kalendara nijesmo mogli utvrditi jer ga u bibliotekama Boke nijesmo našli, mada je štampan u 5.000 primjeraka.

Ovoj vrsti publikacija pripada i ALMANAH Srednje muzičke škole »Njegoš«, objavljen u povodu njenog 10-godišnjeg jubileja 1967. godine u Kotoru.

IV

ŠTAMPA

1908 — 1983.

Sedamdeset pet godina je prošlo od pojave prvog političko-informativnog lista BOKA, koji je 1908—1909. izlazio u Kotoru. Od tog značajnog datuma u kulturnoj istoriji Boke Kotorske pa do danas na ovom području izlazilo je više od 50 naslova raznih listova i biltena koji spadaju u oblast novinarstva. Za jedan relativno mali kraj ovoliki broj izašlih listova navodi na zaključak da je novinarstvo prilično razvijeno i da ima bogatu tradiciju.

Po periodima broj izašlih naslova štampe izgleda ovako:

- do 1918. godine — 3,
- od 1918. do 1941. godine — 12,
- od 1941. do 1944. godine — 20,
- od 1945. do 1983. godine — 16.

Dakle, najveći broj listova izlazio je u toku rata, a njihov pretežan broj čine listovi Bokeljske brigade.

Po svojoj sadržini štampu možemo klasifikovati na nekoliko grupa: listova političko-informativnog profila ima 14; omladinskih 3; stručnih 6; vojnih 21; humorističkih 6 i službenih listova 2.

⁹ Vaso Ivošević, Arhimandrit Dionisije Miković, Kotor, 1968, str. 81.

Interesantni su podaci o periodičnosti izlaženja štampe. Tako je u Boki izlazio jedan dnevni list, 7 listova je izlazilo nedjeljno ili čak dva puta nedjeljno, 3 pernaestodnevno, 6 mjesečno, 9 jednom ili dva puta godišnje, a ostalih 25 naslova izlazili su bez navođenja periodičnosti izlaženja, tj. javljali su se povremeno ili je štampan svega jedan broj.

1. Prvi listovi u Boki

Stampa je jedan od najuticajnijih medija u informisanju građana i formiranju političkog mnjenja i zato se njena pojava u svakoj sredini bilježi kao značajan događaj u političkoj i kulturnoj istoriji. Više okolnosti djelovalo je da se u Boki početkom XX vijeka počne sa izdavanjem prvog političkog lista. Te okolnosti se ne mogu razmatrati izolovano od uslova u kojima se razvijao ovaj kraj, naročito u drugoj polovini XIX vijeka, kada se kroz buđenje nacionalne svijesti počinju formirati i prvi stranački pokreti u Boki. Događaji na političkoj sceni u Dalmaciji, sa kojom je Boka bila administrativno povezana u sastavu Austro-Ugarske, imali su jakog odraza i ovdje. Tako su na poznatoj Narodnoj skupštini u Prčanju 1848. godine predstavnici naroda u pismu Hrvatskom saboru jasno izložili svoje političke stavove u vezi sa ujedinjavanjem naših naroda i određivanjem svoje nacionalne pripadnosti, naglašavajući, pritom, svoju posebnost. Stefan Mitrov Ljubiša, kao dugogodišnji izabranik Boke u Dalmatinskom saboru i Bečkom parlamentu, i priznati lider ovog kraja, imao je velikog uticaja na formiranje političkog mišljenja. I drugi uticajni Bokelji, naročito dr Lazar Tomanović, svojim vezama sa Ujedinjenom omladinom srpskom, doprinijeli su širenju ideja ovog pokreta u Boki. Na drugoj strani, slobodna knjaževina Crna Gora, sa kojom je Boka u vrijeme Petra I Njegoša jedno kraće vrijeme imala i zajedničku upravu, bila je živo zainteresovana za sva zbivanja u susjedstvu i preko svojih poluzvaničnih organa »Crnogorca« i kasnije »Glasa Crnogorca«, koji su se u Boki dosta čitali i širili, neposredno je uticala na političke događaje i formiranje svijesti.

Od društvenih slojeva građanska klasa je krajem XIX i početkom XX vijeka bila jedino organizovana i sposobna da formira stranački pokret. Sastavljena većim dijelom od srednje imućnih slojeva društva i inteligencije ona je svojim nacionalnim programom imala podršku i kod seljaštva i predstavnika sitnog zanatstva. Radničkog pokreta, kao organizovane društvene klase u to vrijeme u Boki nije bilo, a ne može se govoriti ni o prodoru socijalističkih ideja u ovom kraju. Glavna matica političkog pokreta u Boki imala je u to vrijeme za svog nosioca građansku klasu koja je svoj nacionalni program vezivala za ideje srpstva i jugoslovenstva i zalagala se za ujedinjenje sa Crnom Gorom i Srbijom.

Svoje političke nazore i programe jednim dijelom je ova stranka izražavala kroz glasila koja su prethodila pojavi štampe («Boka», «Srpski magazin»). Postojala je u Boki i druga politička struja koja je za osnovu uzimala hrvatski nacionalni program i bila je proaustrijski orijentisana. Međutim, ona nije imala svoje političko glasilo i nije imala širu podršku među narodom.

Politički događaji u Austriji i Turskoj, naročito aneksija Bosne i Hercegovine, zatim unutrašnja zbivanja u Crnoj Gori i međudinastičke borbe između Srbije i Crne Gore, takode su imale uticaja da se pristupi izdavanju političkog lista, preko kojeg će se čuti riječ i mišljenje Boka. Dok se štampanje godišnjaka moglo obavljati u drugom mjestu, za list je to bilo gotovo nemoguće. Dakle, pokretanje lista direktno je vezano i za osnivanje štamparije u Kotoru, tako da se početak njenog rada poklapa i sa pojavom prvog lista 1908. godine.

BOKA, glasnik za opće interese Bokelja, pojavio se 23. januara 1908. godine, pod odgovornim uredništvom dr Rudolfa Sardeliča, a kao izdavač se javlja poznati nacionalni radnik dr Filip Lazarević. Sredinom 1909, drugu i posljednju godinu izlaženja ovog lista, dužnost izdavača i odgovornog urednika preuzeo je Dušan Vukasović. Mada prve godine na listu nije označeno čiji je organ, BOKA je bila list Srpske narodne organizacije, jer je od juna 1909. to i oglašeno. Raspuštanjem ove organizacije, kako saopštava urednik D. Vukasović, list je prestao izlaziti. Prigovori ovom listu da je pored oslobodilačkih težnji izražavao i lojalnost režimu treba ipak razmatrati, imajući na umu da je list izlazio pod austrijskom vladavinom i da su ga vlasti cenzurisale i mogle svakog trenutka zabraniti. Zato smatramo da je, i pored izvjesne nejasnoće u idejno-političkoj orijentaciji ovog prvog bokeškog političkog lista, njegova uloga pozitivna i da je list odigrao određenu ulogu u mobilisanju javnog mnjenja u duhu oslobodilačkih težnji naroda Boke. Kao organ Srpske narodne organizacije list je zauzimao negativan stav prema bombaškoj aferi i bio u opoziciji prema crnogorskoj vladi, podržavajući stranku klubaša.

«Dnevni vjesnik» je drugi politički list u Boki Kotorskoj. Rodio se u eri oslobodilačkih balkanskih ratova, kada je bura oduševljenja za slavne uspjehe srpske i crnogorske vojske vladala u svim krajevima porobljene zemlje. Klicalo se pobjedama na sve strane, nove vijesti su očekivane sa uzbuđenjem i radošću, duhom jedinstva i oslobođenja cijelog «srpstva» bio je opsjednut sav narod. U takvoj atmosferi grupa rodoljuba u Kotoru pokrenula je prvi dnevni list u Crnoj Gori. Prvi broj se pojavio 9. oktobra 1912. godine, a posljednji, 101. broj, 17. decembra iste godine. Prema potrebi, kada su u toku dana stizale najnovije vijesti, list je izlazio i dva puta dnevno. Odgovorni urednik DNEVNOG VJESNIKA je bio Julije Anterić, a vlasnik i izdavač Stanko Ćirković.

U historiji crnogorske štampe i publicistike ostade zabilježeno da je u Kotoru pokrenut i prvi omladinski list **PROLJEĆE**. Mada je u podnaslovu napisano »napredni omladinski list« ova publikacija ima karakter časopisne periodike i otpočela je izlaziti 3. marta 1912. godine. Najavljeno je da će izlaziti svakog 10. i 25. u mjesecu, osim u julu i avgustu, ali je, po svemu sudeći, izašlo svega četiri broja. List je uređivao redakcioni odbor, a glavni i odgovorni urednik je bio Nikola Bijelić. Kao vlasnik i izdavač potpisan je Vladimir Čupović.

I danas, poslije više od sedamdeset godina od pojave ovog prvog omladinskog lista, imponuju ideje o zajedništvu i jugoslovenstvu, koje su nadahnjivale njegove pokretače i saradnike. U programu lista, pored ostalog se ističe da je njegov zadatak da širi među omladinom kulturu, da je upoznae sa književnim djelima, u prvom redu srpskih i hrvatskih pisaca, da socijalno podiže niži stalež, da se bori protiv alkoholizma i drugih poroka, i da širi u narodu smisao za higijenu.¹⁰

Pored literarnih priloga, eseja, prikaza, u listu su objavljivani i prilozii iz života omladine i sa simpatijama je pisano o sokolstvu, koje se u nas, po ugledu na Čehe, u to vrijeme počelo razvijati.

2. Stampa između dva rata

Od oslobođenja 1918. godine pa do propasti stare jugoslovenske države u Boku je izlazilo 15 naslova periodičnih publikacija. Od toga broja 12 je listova, 2 se mogu svrstati u kategoriju časopisa i jedan kalendar. Listova sa političko-informativnim sadržajem bilo je šest; humorističkog karaktera tri i tri su predstavljali listove ondašnjih strukovnih organizacija.

U oslobođenoj i ujedinjenoj državi prvih godina došlo je do intenzivnog političkog života, koji se, pored ostalog, izražavao i u formiranju više stranaka. Mnoge od njih su pokretale svoja glasila da bi preko njih privukle što veći broj glasača i pristalica za svoj politički program. Međutim, u manjim mjestima i regionima nije bilo snaga i sredstava da se list izdaje duže vremena, pa je zato često dolazilo do situacije da se list pojavi uoči predizborne kampanje, najavi politički program, obavijesti čitaoce da će u buduće redovno izlaziti, a poslije prvog broja se ugasi. Takvih primjera u Crnoj Gori u predratnom periodu imamo više. U Boki smo registrovali tri takve pojave. Tako je u Perastu 1933. godine pokrenut list **PERASKI PRIGODNI LETAK**, kojeg je izdavalo Tamburaško društvo »Zvonimir«, Vatrogasno društvo i Društvo za unapređenje,

¹⁰ Niko S. Martinović, *Razvitak štampe i štamparstva u Crnoj Gori 1493—1945*, Beograd, 1965, str. 165.

a odgovorni urednik mu je bio Anton Bogišić. Na osnovu sadržaja jedinog izašlog broja može se zaključiti da je list imao hrvatski karakter i da su njegovi pokretači imali namjeru da njime propagiraju određena historijska sižea sa nacionalnom obojenošću.¹¹ Drugi list, **BOKELJSKA ZORA**, izašao je u Herceg-Novom, a štampan je u Dubrovniku 1935. godine. Najavljen je kao političko-privredni sedmični list, a za vlasnika je potpisan Konzorcij »Bokeljska zora«, sa zastupnikom Milivojem Šabovičem. List se pojavio uoči skupštinskih izbora i zastupao je radikalnu stranku. Nešto kasnije, 1938. godine, u Dubrovniku je izdat isto tako jedan broj **RJEČ BOKE** — lista za političko-privredna i prosvjetna pitanja.

Dalji pokušaji, koji se nisu završili izlaskom samo jednog broja, urodili su pojavom **BOKEŠKOG GLASNIKA**. To je, ustvari, prvi politički list u oslobođenoj Boki koji je otpočeo izlaziti 1921. godine u Kotoru, pod uredništvom Milana Ramadanovića. Na listu nije označen izdavač, ali je u podnaslovu istaknuta njegova vanstranačka orijentacija riječima »nezavisni ekonomsko-politički list«. Štampano se latinicom i ćirilicom, a u toku godine izašlo je ukupno 25 brojeva. List do sada nije bio zabilježen u pregledima štampe.

Legalnih radničkih novina u Boki nije bilo. Pored jakih sindikalnih i partijskih organizacija u Kotoru, Tivtu i Herceg-Novom, nije bilo uslova za štampanjem posebnog lista. Jedini pokušaj sa izdavanjem ilegalnog lista učinili su Adolf Muk i Ante Matković, pokretanjem političko-humorističkog lista u kotorskom zatvoru 1921. godine. U periodu »Obznan« i ilegalnog rada na prostoru Boke cirkulirala je partijska štampa Pokrajinskog i Centralnog komiteta Komunističke partije Jugoslavije i u tom smislu odigrala značajnu ulogu u vaspitanju članova Partije i SKOJ-a.

Istaknuto mjesto u predratnoj bokeškoj publicistici pripada listu **GLAS BOKE**. Pokrenula ga je grupa kotorskih intelektualaca sa namjerom da to bude demokratski, vanstranački list. U 1932, kada je list i pokrenut, njegov vlasnik je bio Anton B. Bartulović; 1933. i 1934. vlasnici su Anton Šmidt i Savo Čučak, a dalje, do kraja izlaženja, Konzorcij za izdavanje **GLASA BOKE**. Prvi urednik lista je Dušan J. Sekulović, a zatim su se kao urednici smjenjivali Ante Slovinic¹² u dva navrata i sa najdužim položajem na mjestu glavnog i odgovornog urednika, Aleksej Miljajev, Krsto Dančulović, Rudolf Đunio, Stijepo Vukasović i Anton Bartulović. Prvi broj lista pojavio se 29. novembra 1932, a posljednji, 414, uoči rata 29. marta 1941. godine. Izlazio je redovno svake subote deset

¹¹ Isto, str. 76.

¹² Ante Slovinic, predratni novinar i antifašista. Poslije rata zauzimao istaknute položaje u crnogorskom novinarstvu. Jedno vrijeme 1954. godine vršio dužnost direktora i glavnog i odgovornog urednika lista »Pobjeda«. Umro u Titogradu.

БОКЕЛЬСКА ЗОРА

ПОЛТИСКО-ПРИВРЕДНО-СУВІЄСНИ ЛИСТ

Випуск 2, квітня 1931 року

№ 27

КОРАН У ЖИВОТ

Питання про те, як жити, завжди було і буде актуальним. Люди завжди шукали шляхи до кращого життя, до свободи, до щастя. Але жодна людина не може жити тільки собі на шкоду. Ми повинні жити для інших, для своєї Батьківщини, для свого народу.

У наш час це питання стає ще більш актуальним. Ми живемо в епоху великих змін, епоху боротьби за свободу і справедливість. Ми повинні бути готові до всього, ми повинні бути сміливими і незалежними.

Ми повинні жити чесно, ми повинні бути чесними. Ми повинні бути людьми, які люблять свою Батьківщину, які люблять свій народ. Ми повинні бути людьми, які не бояться боротьби, які не бояться жертв. Ми повинні бути людьми, які не бояться відповідальності.

Ми повинні жити для своїх ближніх, ми повинні жити для своїх друзів, ми повинні жити для своїх батьків. Ми повинні жити для своїх дітей, ми повинні жити для своїх вчителів.

Ми повинні жити для своєї Батьківщини, ми повинні жити для свого народу. Ми повинні жити для своєї свободи, ми повинні жити для свого щастя. Ми повинні жити для свого майбутнього.

Привредні значалі збора

Питання про те, як жити, завжди було і буде актуальним. Люди завжди шукали шляхи до кращого життя, до свободи, до щастя. Але жодна людина не може жити тільки собі на шкоду.

GLAS VOKE

ЛИСТ ЗА ПРИВРЕДНА И ПРОСВЕЈТНА ПИТАЊА

Издање А	Број 112
Својеручно 200 к. За издавање 1930 г.	
Државна књижевна	
1930	Београд
Књижевна задруга	41, Београд
ВЕОСР. 30. Јуни 1930.	

Наше школско питање

У Скопје. Главни министар просвете, одговарајући на питање једног од наших читалаца, одговорио је да је у Скопје, као и у осталим градовима, питање школског простора једно од најважнијих. Он је навео да је у Скопје, као и у осталим градовима, питање школског простора једно од најважнијих. Он је навео да је у Скопје, као и у осталим градовима, питање школског простора једно од најважнијих.

У Скопје. Главни министар просвете, одговарајући на питање једног од наших читалаца, одговорио је да је у Скопје, као и у осталим градовима, питање школског простора једно од најважнијих. Он је навео да је у Скопје, као и у осталим градовима, питање школског простора једно од најважнијих.

У Скопје. Главни министар просвете, одговарајући на питање једног од наших читалаца, одговорио је да је у Скопје, као и у осталим градовима, питање школског простора једно од најважнијих. Он је навео да је у Скопје, као и у осталим градовима, питање школског простора једно од најважнијих.

У Скопје. Главни министар просвете, одговарајући на питање једног од наших читалаца, одговорио је да је у Скопје, као и у осталим градовима, питање школског простора једно од најважнијих. Он је навео да је у Скопје, као и у осталим градовима, питање школског простора једно од најважнијих.

godina i na svojim stranicama zabilježio sva značajnija zbivanja na ovom području, nastojeći da čitaocu što potpunije i tačnije informiše i o zbivanjima u zemlji i svijetu. Kao list za privredna i prosvjetna pitanja, takva odrednica stoji u njegovom podnaslovu, objavljivao je i tematske članke iz privrede, podsticao razvoj turizma, a bavio se i razmatranjima pojedinih historijskih događaja. Objavljivao je i polemike iz oblasti kulturnog života. Na spoljno-političkom planu zapaženo je njegovo pisanje i osuda njemačke intervencije u Čehoslovačkoj. GLAS BOKE je značajan izvor za proučavanje prošlosti Boke. Iz sastava redakcije, uređivačke politike i osnovnog sadržaja lista, može se zaključiti da je list njegovao tradicionalnu politiku bratstva i jedinstva na području gdje od davnina žive stanovnici više nacionalnosti, da se zalagao za jugoslovensku zajednicu i njeno jedinstvo.

U istoriju bokeške štampe treba zabilježiti i izlazak jednog broja lista JADRANSKA STRAŽA u Đenovićima 1924. godine, i dva izdanja sokolske organizacije u Tivtu, jedno 1921. pod nazivom SOKOL i drugo, 1935. kao SOKO.

»Jadranska straža« je list sa pretežno kulturno-istorijskom sadržinom, a saradnici su mu prota Petar Rafailović, Miroslav Stumberger, Petar Šerović, Tomo Popović, Sava Nakićenović i dr. Izašao je na šest strana teksta. Nije najavljena periodičnost izlazenja.

List »Sokol«, vlasništvo sokolskih društava Boke, izašao je u Tivtu — Lastvi 1921. godine, sa najavom da će izlaziti od prigode do prigode. Urednik lista je Krsto Marković. Drugi sokolski list pojavio se nakon četrnaest godina, isto u Tivtu, pod nazivom SOKO, a urednik mu je Josip Bareli. Povod za izlazak lista bio je održavanje sokolskog sleta.

3. Štampa NOR-a i revolucije

Prvu grupu izdavača ove štampe čine društveno-političke organizacije i organi narodne vlasti. Prema prikupljenim podacima i sačuvanim primjercima, oni su izdavali osam naslova periodike. Od njih su četiri sačuvana, a četiri nijesu. Sva sačuvana izdanja štampana su poslije oslobođenja Boke. Prvog decembra 1944. Ujedinjeni savez antifašističke omladine Boke počeo je izdavati list MLADA BOKA. Prvi broj se pojavio uoči održavanja II kongresa omladine Crne Gore i Boke. Štampano se u Kotoru, na šest strana teksta, ćirilicom i latinicom. Pored političkih članaka, u listu je objavljeno i dosta informacija o radu bokeljske omladine na obnovi zemlje, o njenom učešću u ratu. List je objavljivao i literarne priloge omladinaca, sa rodoljubivim sadržajem. MLADA BOKA je izlazila mjesečno i štampano je sedam brojeva. Pored

lista **MLADA BOKA** izlazio je i **OMLADINSKI BILTEN OKRUGA BOKE**, a izdavao ga je Sekretarijat Okružnog odbora USAO-a. Prvi broj **BILTENA** pojavio se takođe 1. decembra 1944. godine. Štampan je u Bokeškoj štampariji u Kotoru. Nije nam poznato da li je izašlo više brojeva. Prvi i jedini sačuvani primjerak nalazi se u Institutu za proučavanje radničkog pokreta u Beogradu.

Pod zaglavljem »Smrt fašizmu — sloboda narodu« pojavio se 1. januara 1945. godine list **NOVA BOKA**, organ Narodnooslobodilačkog fronta Boke. List je izdavao Okružni odbor NO fronta Boke u Kotoru, a uređivao ga je redakcioni odbor. Za uredništvo je odgovarao A. Franović. **NOVA BOKA** je izlazila 1. i 15. u mjesecu, ćirilicom i latinicom, a štampana je u štampariji Sreskog NOO Kotor. Izašlo je 12 ratnih brojeva, a 14. aprila pojavio se vanredni broj posvećen dolasku u Boku Kotorsku dr Ivana Ribara, predsjednika AVNOJ-a. U uvodnom tekstu prvog broja (potpis S.) govori se o rađanju nove Boke, o slobodi koju je narod Boke izvojevao zajedno sa drugim narodima. »Rođena u epskim borbama, posvećena krvlju heroja i mučenika, iskupljena besprimjernim patnjama i stradanjima, očišćena od zločinačke gube i izdajničkog gliba — Nova Boka počinje da živi. Ona hoće i treba da stvara. Nova Boka mora da se izgrađuje. Novi slobodarski duh treba snažno da izbija iz svakog njenog djela. Novim stremljenjima treba da pokreće svaka ćelija njenog bitisanja. Bratstvo i jedinstvo moraju da prožimaju svaku njenu akciju... I ona — naša nova Boka — traži da se čuje i treba da se čuje u zboru svih slobodnih i slobodoljubitivih krajeva naše nove, srećne i dugovječne, demokratske federativne Jugoslavije. Njezin glas jeste glas **NOVE BOKE**« — kaže se, između ostalog, u uvodnom dijelu teksta novog lista. **NOVA BOKA** je objavljivala aktuelne političke članke o razvoju zemlje, isticala zadatke na obnovi Boke u svim oblastima društvenog i ekonomskog života, informisala javnost o zbivanjima u Boki, pisala o bogatoj kulturnoj tradiciji ovog kraja. List je prenosio govore druga Tita i visoko držao zastavu bratstva i jedinstva.

Propagandni odsjek Okružnog odbora Narodnooslobodilačkog fronta Boke izdavao je **VIJESTI** koje su izlazile svakog drugog dana. Sa izdavanjem **VIJESTI** otpočelo se krajem novembra 1944. poslije oslobođenja Boke. Komplet izdanja **VIJESTI** sačuvan je za januar, februar, mart, april i maj, ukupno 60 brojeva. Veći dio izdanja štampan je u Bokeljskoj, odnosno u štampariji Sreskog NOO u Kotoru, a jedan dio je umnožavan na šapirografu. Izlazile su ćirilicom i latinicom, na jednom listu, ponekad sa tekstom na obadviije strane. **VIJESTI** su donosile najnovije izvještaje sa jugoslovenskog fronta i savezničkih frontova, prenosile saopštenja Vrhovnog štaba NOV i POJ. Kroz rubriku »Politički pregled« javljale su i o drugim aktuelnim događajima u zemlji i svijetu. Uredništvo se obraćalo čitaocima pozivom: »Citajte i

širite VIJEST propagandnog odsjeka Okružnog odbora NOO Boke! Ne nasjedajte lažnim vijestima koje zlonamjerno šire neprijatelji našega naroda!»

O nekim nesačuvanim izdanjima štampe postoje arhivski podaci, ali nijesu dovoljni za utvrđivanje pune fizionomije tih listova niti uslova u kojima su izlazili. Takav je slučaj sa listom PARTIZAN, koji je izdavao Prvi operativni sektor u rejonu Herceg-Novog, početkom 1942. godine.¹¹ Ni jedan primjerak lista nije sačuvan, a za njegovo postojanje ostaje kao dokument pismo Okružnog komiteta KPJ Nikšić, koje je upućeno Mjesnom komitetu KPJ Herceg-Novog, u kome Okružni komitet KPJ Nikšić kritikuje pojavu ovog lista. U pismu se, pored ostalog, kaže: »Sve da imamo veliku količinu hartije i sposobnih ljudi za pisanje mi nebi izdavali novine za tako malo područje a pogotovu sada kad nemamo našta ni NARODNU BORBÚ oštampati... da ste bar PARTIZAN izdali za čitavo područje vašega bataljona ili cijele Boke onda bi bilo dobro«. Sličnu sudbinu imao je i list CRVENA ZVIJEZDA kojeg su u maju mjesecu 1942. godine izdavali u Krtolima komunisti ovoga kraja. Kritika za izdavanje lokalnog lista tada je upućena od strane Mata Petrovića u pismu koje je uputio krtoljskim komunistima.¹²

Zna se da su u prvim godinama rata izdavane VIJESTI, ali ni jedan primjerak nije sačuvan. Postoje podaci da je ilegalni NOO u Herceg-Novom izdavao i umnožavao radio-vijesti 1942. i 1943. godine i dijelio ih pripadnicima i simpatizerima NOR-a.¹³

Proučavajući ratnu štampu Crne Gore utvrdili smo da od svih vojnih jedinica Prva bokeljska brigada ima najviše sačuvanih primjeraka periodike. Od oktobra 1944, kada je Brigada formirana, pa zaključno sa majem 1945. godine, izlazilo je više od dvadesetak listova. Sačuvano je 17 naslova i oni se mogu podijeliti na brigadne, bataljonske, četne i vodne listove. Brigadni list BOKELJ počeo je izlaziti u vrijeme kada se Brigada nalazila na Kosmetu. Sačuvana su dva broja, od maja i juna mjeseca. BOKELJ je umnožavan na šapirografu, a sadrži i ilustracije. List je imao više rubrika, kao na primjer: Politička strana, Vojnička strana, Kroz Brigadu, Omladinska strana i Naučni dio. Saradnici lista bili su politički i vojni rukovodioci Brigade i borci. BOKELJ je veoma sadržajan i dobro uređivan list; sadrži izvanredne podatke o Brigadi i njenom radu na Kosmetu. U listu je data i ocjena štampe u Brigadi: »Štampa je u brigadi relativno dobro razvijena. U tome se naročito odlikuju neki bataljoni kao što je 4 bataljon. U toku mjeseca maja izašla su 4 broja bataljonskog lista,

¹¹ D. Vujović, nav. dj., str. 174—175.

¹² L. Maslovar, nav. dj., str. 245.

¹³ Isto, str. 243.

22 broja džepnih novina, 44 broja zidnih novina i dva broja šalji-
vog lista OSA, koji izdaje 4 bataljon. Po sadržaju i tehnici bata-
ljonski listovi i džepne novine zadovoljavaju — navodi se u listu.
Prvi bataljon je izdavao list POLET, koji je umnožavan na šapiro-
grafu, na 21 stranicu teksta. Pored nekoliko članaka opštepoličke
sadržine, veći dio priloga odnosi se na rad u bataljonu, na ratne
doživljaje pojedinaca i sl. U listu se objavljuju i literarni prilozi,
a na kraju su rubrike »Humor« i »Zabavnik«. Prva, Druga i Treća
četa ovog bataljona izdavale su svoje džepne novine pisane rukom
i ilustrovane. Naročito se ističu džepne novine Prve čete, sa lije-
pim ilustracijama-crtežima koje je radio B. Marković. Drugi bata-
ljon je izdavao list ELAN. Sačuvan je samo prvi broj iz kraja
1944. godine. List je pisan rukom, na 29 strana, a sadrži 17 pri-
loga, posvećenih aktuelnim političkim i vojnim pitanjima. Nije
sačuvan ni jedan primjerak četnih listova i džepnih novina 2. ba-
taljona. Treći bataljon je izdavao list UDARNIK — za vrijeme bo-
ravka na Kosmetu. Iz rubrike »Kulturno-prosvjetni rad u bata-
ljonu« saznajemo da su, pored ostalog, u toku mjeseca u bata-
ljonu izdata i četiri broja džepnih novina, ali, nažalost, ni jedan
primjerak od njih nije sačuvan. Četvrti bataljon, kako je već re-
čeno, imao je najbolje organizovanu štampu. Redovno je, jedanput
mjesečno, izlazio bataljonski list ORIJEN. Prvi broj se pojavio u
decembru 1944, a preostalih pet ratnih brojeva izdato je za vrije-
me boravka Brigade na Kosmetu. Decembarski i februarski bro-
jevi nijesu sačuvani. List je kucan na pisačkoj mašini i u prosjeku
je svaki broj imao više od 50 stranica teksta. Svi brojevi su ilu-
strovani lijepim crtežima na aktuelne teme iz života Brigade. Broj-
ni su prilozi o situaciji na Kosovu i Metohiji i o ulozi Brigade u
razvijanju bratstva i jedinstva među žiteljima ovoga kraja. Svo-
jom sadržinom ovi članci ni danas nijesu izgubili u aktuelnosti, i
pokazuju visoku svijest naših boraca u sprovođenju politike na-
cionalne ravnopravnosti naroda i narodnosti Kosova. Kulturno-
prosvjetni odbori u svim četama bataljona izdavali su svoje listo-
ve i džepne novine. Tako je Prva četa izdavala list PROLETER.
Druga četa je imala najbolje organizovanu štampu u Bataljonu i
Brigadi. Četni list se zvao LOVCEN, a sačuvani su brojevi 9, 10,
11 i 13, svi iz 1945. godine, kada se Brigada nalazila na Kosovu.
Sačuvane su i džepne novine ove čete. U prvom broju u predgo-
voru se kaže: »Slijedeći primjer starijih jedinica izdajemo i mi
prve džepne novine. Svaki početak je težak. Mi to znamo. Znamo
da će nam novina biti slabija od drugih, ali naša volja, rad i vjera
u uspjeh pobijediće te prepreke. Mladi smo, nemamo iskustva, ali
ćemo ga imati. Formirajući se prešli smo prve borbe sa uspjehom,
goneći neprijatelja do istrebljenja, gonićemo neznanje, tminu koja
nas okružuje. Mi do sada nijesmo smjeli govoriti, nijesu nam dali
da učimo. Htjeli su da živimo u neznanju, jer su htjeli da vladaju.
Dosta je tame! Mi hoćemo rad, mi hoćemo učenje. Narodnooslobo-

20/10/47
Стрѣ Фашизму - Своб. Народу.

Троцкист

Лист Честе

IV Бат. I Бок. Брис.

СРЕДНОУЧНО ШКОЛА
БРИСКО
БРИСКО
1947

Бр 12

СМЪЩАВАМЪ - СЛОБОДА НАРОДУ !

ВЪВЕДЕНЕТО НА
НАШЕТО ПРАВО

ПРИМОРСКИ

НАСТЪПНИТЕ
НАШИ АРМИИ
НАСТАВАНЕ

И ЗАТОВА
БРИГАДА
АРМИИ

20 КИТА

20 КИТА

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ!

ПОВРЕН

ЛИСТ 2 ЧЕТЕ 4 БАТАЉОНА 1 БОКЕЉ. Н.О.У. БРИГАДЕ

Број 9

dilačka borba nam je to omogućila. Radićemo, učićemo, borit ćemo se jer znamo da to radimo za sebe». Borci Druge čete su izdavali i list OSA. Treća četa 4. bataljona je izdavala list PRIMORAC, koji je izlazio dva puta mjesečno na 20—28 strana. Kucan je na pisačkoj mašini i imao je lijepu ilustrovanu naslovnu stranu. U listu su, uglavnom, saradivali borci čete. I Prateći vod, kao posebna jedinica 4. bataljona, nije bio bez svojih novina. Izdavao je list POBJEDNIK. List je kucan na pisačkoj mašini na 20 stranica teksta. Gotovo polovinu sačuvane štampe Bokeljske brigade čine listovi 4. bataljona — ukupno ih je osam.

Bokeljski bataljon Narodne odbrane, kao posebna jedinica na terenu Boke, izdavao je svoj list NAPRED, a svoje listove imale su i čete ovog bataljona.

Ratna štampa Boke, kao dio crnogorske i jugoslovenske ratne štampe, ima ista idejna obilježja. Komunistička partija Jugoslavije je imala potpuni uticaj na štampu, neposredno se bavila svim pitanjima njenog uređivanja i rasturanja. Zato se može konstatovati da je ratna štampa maksimalno angažovana na liniji izvršavanja ciljeva narodnooslobodilačke borbe i revolucije i da je to njen osnovni sadržaj. Bez obzira na to što u periodu krize NOR-a u Boki Kotorskoj jedno vrijeme nije bilo lokalnih glasila, centralna i pokrajinska partijska i vojna štampa dolazila je ilegalnim putevima u sve krajeve ovog regiona. Bez obzira na brojne teškoće u izlaženju, štampa je izvršila postavljene zadatke i time je dala značajan doprinos pobjedi u ratu i revoluciji.

4. Poslijeratna štampa

Od završetka rata pa zaključno sa 1982. godinom u Boki Kotorskoj je izlazilo više od 30 raznih periodičnih publikacija. Među njima je 16 listova, 5 časopisa, 2 godišnjaka i 8 biltena.

Pokrenut još u toku rata list «Nova Boka», kao organ Okružnog odbora Narodnooslobodilačkog fronta Boke, nastavio je izlaženje do 10. juna 1945. godine. Gašenjem ovog zajedničkog glasila triju opština, Boka je zadugo ostala bez političkog lista. Podstaknuti potrebom za razvijanjem međuopštinske saradnje postignut je dogovor o pokretanju zajedničkog lista za Boku. Počelo se skromno sa biltenom. Pod nazivom «Boka», bilten se kao organ SSRN Boke Kotorske pojavio 19. maja 1959. godine u Herceg-Novom, pod uredništvom Steva Draškovića. Izlazio je zaključno sa 15. septembrom 1962. godine, mijenjajući periodičnost izlaženja, najzmjenično petnaestodnevno i mjesečno. Od 1961. godine uredništvo se nalazi u Kotoru, a glavni i odgovorni urednik je Andrija Ševaljević. Prestankom izlaženja biltena, Boka je ponovo munih devet godina bez svoga zajedničkog lista, a u to vrijeme nije bilo ni lokalnih opštinskih listova. Svestrani društveni, privredni i kul-

turni razvoj bokeljskih opština, i tradicionalna povezanost unutar regiona, kao i potreba za boljom informisanošću građana i radnih ljudi, uticali su da se obnovi izlaženje zajedničkog lista. Tako se na Dan ustanka crnogorskog naroda, 13. jula 1971. godine, pojavio novi list »Boka«, organ Socijalističkog saveza radnog naroda Boke Kotorske. Od tada list izlazi svakog prvog i petnaestog u mjesecu. Sjedište redakcije je u Kotoru, a glavni i odgovorni urednik lista je Andrija Ševaljević. U crnogorskoj štampi »Boka« se ocjenjuje kao jedan od boljih regionalnih listova.

Posebnu grupu čine informativni listovi vodećih radnih organizacija Boke. Takvih je na ovom području šest. Rađali su se u procesu jačanja i proširivanja djelatnosti ovih organizacija, iz potrebe za boljom informisanošću radnih ljudi i prikazivanja rezultata rada kako u radnim kolektivima, tako i u javnosti. Nije slučajno što se prvi takav list pojavio u »Jugooceaniji«, najjačem preduzeću u Boki. List NAŠE NOVINE otpočeo je sa izlaženjem 1961. godine i izlazi kontinuirano mjesečno, dvomjesečno ili tromjesečno. Do 1972. godine list je uređivao Redakcioni odbor, a glavni i odgovorni urednik je bio Andrija Ševaljević, a dalje je dužnost glavnog i odgovornog urednika preuzeo Jovo Nakićenović. Poslije »Jugooceanije« i Građevinsko preduzeće »Prvoborac« iz Herceg-Novog pokreće 1964. godine list pod nazivom PRVOBORAC. U početku je izlazio povremeno, a od 1978. godine mjesečno. List je imao prekid u izlaženju deset godina (1967—1977). Prve godine, vjerovatno, nije štampan, već umnožavan na šapirografu i zato su primjerci štampani 1964. godine označeni kao druga godina izlaženja. Kotorska radna organizacija »Jugopetrol« štampa prvi broj svoga lista pod istoimenim nazivom 1972. godine, u aprilu mjesecu, ali u toj godini to je jedini izašli broj. Naredne, 1973. godine počinje da izlazi Informativni bilten »Jugopetrola« pod novom numeracijom i uredništvom Vlada Radoševića. Od 1976. godine mijenja naslov i izlazi, kao dobro opremljeni list, jednom mjesečno, pod nazivom JUGOPETROL. Radne organizacije iz oblasti turizma, ugostiteljstva i trgovine iz Herceg-Novog (»Boka«, »Mješovito« i »Vinopromet«) pokreću 1977. godine svoje zajedničko glasilo pod nazivom NAŠ LIST. List je izlazio povremeno, pod uredništvom Gliga Odalovića. Od 1981. godine Petar Jančić je glavni i odgovorni urednik. Treba zabilježiti i još dva lista radnih kolektiva koji, istina, ne izlaze posebno, već kao prilozi uz BOKU. To je BRODOGRADITELJ, list radnog kolektiva Brodogradilišta »Bijela«, koji od 1973. godine izlazi jednom mjesečno, i list radnog kolektiva ILK — Industrije ležaja Kotor, sa istom periodičnošću izlaženja.

Đačkih listova na području Boke evidentirali smo svega četiri. Sigurno da podaci o ovoj vrsti štampe nijesu potpuni, naročito se to odnosi na one učeničke listove koji se umnožavaju na šapirografu i koje škole ne dostavljaju kao obavezni primjerak

КОМЕРЦАБАНКА ОСЛОБОВЕНА БАНКА
КОТОР

Банката е основана во 1945 година и е прва
банката во Македонија која е основана
со цел да овозможи развој на
банкарството во Македонија.

КО
ТО
РА

МАКЕДОНСКИ СЕДНАВЕН СОВЕТ
УЛИЦА "МАРИ ПИР" КОЛОШИЦА
СОФИЈА 1000
ТЕЛЕФОН: 215
ТЕЛЕГРАФСКИ АДРЕСА: 3-1000

ЛИСТ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САВЕЗА РАДНОГ НАРОДА БОКЕ КОТОРОКЕ

ИЗБОРНЕ АКТИВНОСТИ У ОО САВЕЗА
СИНДИКАТА БОКЕ

ПУНА МОБЛНОСТ

Во изборните процеси кои се одвиваат во Македонија, синдикалниот активност у о о савеза синдиката боке е активна и мобилна. Синдикатот боке е активна сила во изборните процеси и е мобилна сила во изборните процеси. Синдикатот боке е активна сила во изборните процеси и е мобилна сила во изборните процеси.

Синдикатот боке е активна сила во изборните процеси и е мобилна сила во изборните процеси.

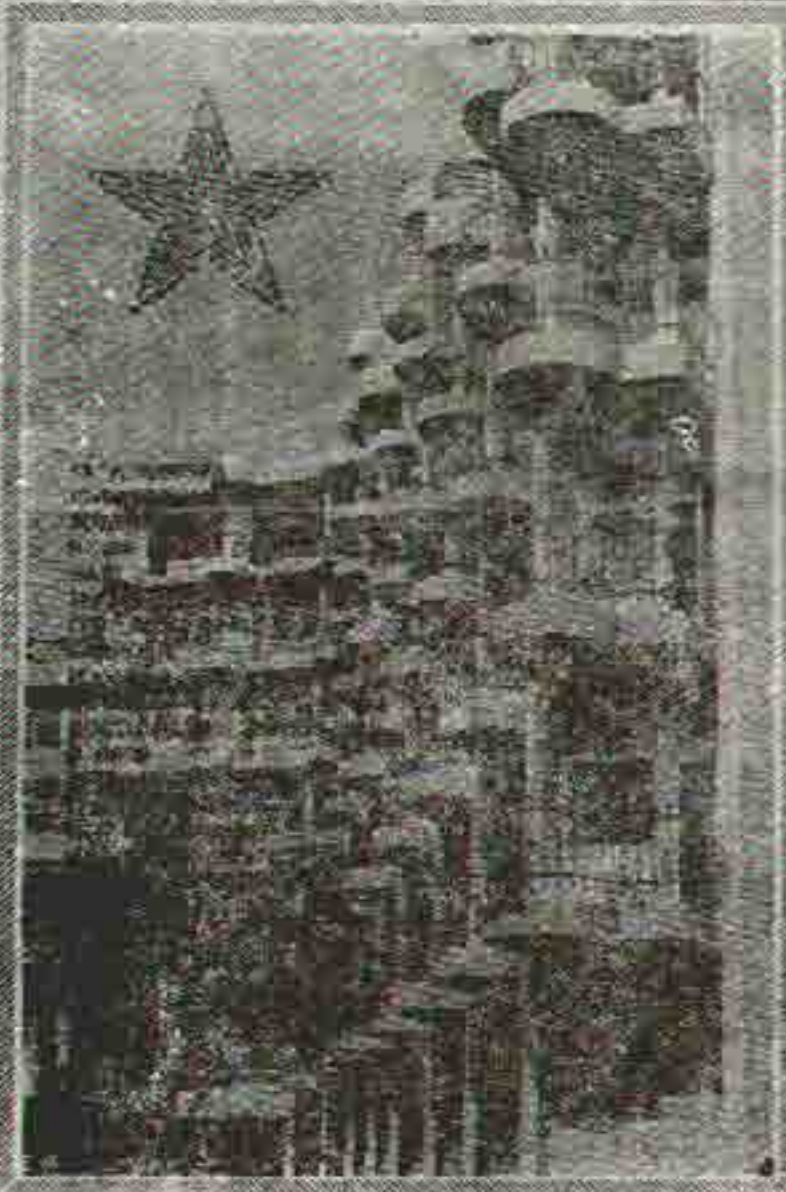
Првоборац

ЛИСТ ГРАЂЕВИНСКЕ РАДНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ „ПРВОБ ОШ“ - КЕРЦЕТ-НОВИ

ИЗДАЊЕ 10. ЈУНИ 1979.

ПРЕДПЛАТНА ЦЕНА: 10 ДИНАРА

ОБЈАВЉЕНИЈА ПО ПРАВИЛИМА

У ДУВАЊЕМА ЈУДИНИ

У овоме броју, у оквиру нашег циклusa, објављујемо чланак о једном од најзначајнијих јуних из нашег града. Чланак је написао наш савременик, који је својим истраживањем истражио живот и дело јунака. Чланак је интересан и за оне који нису знали о овоме јунаку, а и за оне који су га већ знали, јер о њему имају различита мишљења. Чланак је написан јасно и лако, а садржи много занимљивих детаља из живота јунака. Чланак је написан јасно и лако, а садржи много занимљивих детаља из живота јунака. Чланак је написан јасно и лако, а садржи много занимљивих детаља из живота јунака.

1949 - 1979.

НАШ ЛИСТ

Висхідні числа
№ 101
1953

Лист утворених організація Шуриза в угоспідшешіва и Шробине. Бока мешовішо вичнобромиді

КОРАНО РАНИ...

КОРАНО РАНИ — ЦИКОС ПІДА А. ШИРОКІ У ЧИНОБІ

РАДІВНИК СЕВЕРУ ГІДР. БОУ
В ПІВНІЧНОМУ РАЙОНІ МІСТА СІ
ЗІНЕ

Хочемо повідомити наших читачів, що в північному районі міста Сізіне встановлено радіоприймач, який працює на частоті 1500 кГц. Це дає можливість отримувати радіопередачу з міста Сізіне.

У місті Сізіне встановлено радіоприймач, який працює на частоті 1500 кГц. Це дає можливість отримувати радіопередачу з міста Сізіне.

У місті Сізіне встановлено радіоприймач, який працює на частоті 1500 кГц. Це дає можливість отримувати радіопередачу з міста Сізіне.

Саме ця організація Шуриза в угоспідшешіва и Шробине. Бока мешовішо вичнобромиді

ПІДСТАВНІ ЗАЛОЧЕ АЦІД

Ця організація Шуриза в угоспідшешіва и Шробине. Бока мешовішо вичнобромиді

Ця організація Шуриза в угоспідшешіва и Шробине. Бока мешовішо вичнобромиді

Ця організація Шуриза в угоспідшешіва и Шробине. Бока мешовішо вичнобромиді

Centralnoj narodnoj biblioteci na Cetinju. Tu bi određenu pozitivnu ulogu trebali odigrati zavodi za unapređivanje školstva, koji ovu granu stvaralaštva mladih moraju podsticati i afirmisati. Problemi materijalne prirode koji muče naše školstvo utiču da škole nemaju dovoljno sredstava za štampanje, te je i to jedan od razloga nedovoljne aktivnosti škola na izdavanju đачkih listova. List Školskog centra »Ivan Goran Kovačić« u Herceg-Novom, koji je pokrenut 1974. godine, izlazi redovno jednom ili nekoliko puta godišnje. To je primjeran list. Osnovna škola »Drago Milović« iz Tivta izdaje od 1972. godine svoj đачki list, koji izlazi dva puta godišnje i umnožava se na šapirografu, a korice se štampaju. Đачki listovi POLET (Osnovna škola Kotor) i JADRAN (Osnovna škola »Dašo Pavičić«) prestali su da izlaze 1960, odnosno 1962. godine.

Pored navedenih listova u Boki je izlazilo ili se povremeno javlja još nekoliko biltena koje izdaju društvene organizacije. Takav je, na primjer, Bilten Skupštine opštine Kotor, koji se izdavao odmah poslije zemljotresa, a u cilju informisanja građana. Informativni centar Opštinskog štaba za opštenarodnu odbranu i društvenu samozaštitu Herceg-Novog do broja 14, a kasnije Informativni centar Opštinske konferencije Socijalističkog saveza do broja 19 izdavali su Bilten od 17. aprila do 6. maja 1979. godine. Sa aspekta predstavljanja turističke ponude značajan je i Bilten Turističkog saveza Boke Kotorske koji izlazi jednom godišnje.

5. Humoristička štampa

Prvi šaljivi list u Boki koji je služio za »pošprdu, zadjevanje i ludovanje« zvao se »Buha«, a pripremali su ga i izdavali Marko Car i Simo Matavulj u Herceg-Novom 1876. godine. Prema kazivanju Marka Cara, koje je zabilježio Maksim Zloković,¹⁶ list je izlazio nekoliko sedmica na 4 stranice, a u povodu izbora koji su se održavali u Herceg-Novom. Ni jedan primjerak lista nije sačuvan. Svojevrsni kuriozitet predstavlja list UZNIČKI GLASNIK, kojeg su uređivali i izdavali u kotorskom zatvoru komunisti Ante Matković i Adolf Muk. List je pisan rukom i izlazio je srijedom i subotom. Sačuvani su broj 2 i broj 3 od 21. novembra 1921. godine. Pored ovog humorističkog lista sa političkom sadržinom u Boki je između dva rata izlazilo još nekoliko listova. Najznačajniji i sa najdužom tradicijom izlaženja je KARAMPANA. Od 1926. godine pa sve do danas, gotovo redovno se pojavljivao u vrijeme poklada, na dan sv. Tripuna. Ponekad su se pojavljivala i dva-tri broja godišnje. Pokretači i izdavači lista bili su Ugo Bravo, Drago Vuković i Dušan J. Čelanović. Široka mreža saradnika iz mnogih mje-

¹⁶ Maksim Zloković, »Boka«, 10/1978, str. 250.

КОСОВА

ЛИСТ ШКОЛСКОГ ЦЕНТРА ИВАН ТОРАН КОВАЧИЋИ

ГРОБНА 14

УЧЕНИЦИ И НАСТАВНИЦИ ШКОЛЕ

УЧЕНИЦИ И НАСТАВНИЦИ ШКОЛЕ

УЧЕНИЦИ И НАСТАВНИЦИ ШКОЛЕ

УЧЕНИЦИ И НАСТАВНИЦИ ШКОЛЕ

УЧЕНИЦИ И НАСТАВНИЦИ ШКОЛЕ

ИЗАБРАНИ СМО ДЕЛЕГАТЕ У САВЈЕТ ЦЕНТРА

Ученици и наставници Школе Гробна 14, у складу са одлуком Школског центра, изабрали су своје делегате у Савет Центра. У Савету Центра учествују следећи ученици и наставници:

- У Савету учествују следећи ученици:
 - Кристина Јанковић
 - Марија Петровић
 - Дарко Павловић
 - Александар Стојић
 - Борис Милошевић
 - Милош Јовановић
 - Марија Јанковић
 - Милош Петровић
 - Дарко Павловић
 - Александар Стојић
 - Борис Милошевић
 - Милош Јовановић
- У Савету учествују следећи наставници:
 - Марија Петровић
 - Дарко Павловић
 - Александар Стојић
 - Борис Милошевић
 - Милош Јовановић

ГОРА - МАТУСИНО - НЕДИЉИЦИДО 26

sta Boke činila je list aktuelnim i van Kotora. Počev od 1937. godine u listu se pored viceva, kozerija, dosjetki humorističkog sadržaja počela pojavljivati i politička satira. Do te promjene došlo je pod uticajem Nikole Đurkovića, tadašnjeg predsjednika risanske opštine.¹⁷ Svakako da je pod uticajem KARAMPANE došlo i do još dva pokušaja sa izdavanjem humorističkih listova u Kotoru. Prvi od njih je PETEGOLA, list za suzbijanje gripa, koji se pojavio 3. marta 1927. godine, pod uredništvom Đorđa Petkovića-Vilsona. Pored humorističkog sadržaja list je objavio i više političkih viceva i satire na račun poslanika i budžeta. Prema raspoloživim podacima izašao je samo jedan broj koji je i sačuvan. Drugi list PARILO pojavio se 3. februara 1933. godine u Kotoru. Izdavač je Bokeška štamparija, odgovorni upravitelj Đ. Vukasović, a odgovorni urednik Drago Đ. Vuković. Po svojoj sadržini sličan je KARAMPANI. Sačuvan je samo jedan broj lista sa četiri strane štampanog teksta. Interesantno je da ovaj list nije zabilježen u historiji naše štampe, a nije pomenut ni u sjećanjima savremenika. List smo pronašli tragajući za primjercima crnogorske štampe u Sveučilišnoj i Nacionalnoj biblioteci SR Hrvatske u Zagrebu.

U toku rata Bokeška brigada je imala veoma razvijenu štampu, naročito 4. bataljon. Tako je, nastavljajući tradiciju predratne KARAMPANE, Druga četa ovog bataljona pokrenula šaljivi list OSA. Iz jedinog sačuvanog broja 3, iz početka 1945. godine, vidi se fizionomija i sadržaj lista. U vidu osmerca, na humorističan način, prikazivane su zgode i nezgode boraca Brigade. List je kučan na pisačkoj mašini, na 16 strana teksta. Može se pretpostaviti da je u maju OSA prestala izlaziti, jer je bataljonski list ORIJEN u to vrijeme donio sljedeći tekst:

„NA IZDISAJU“ (Uredništvu OSE)
 Strah i trepet kroz brigadu,
 Do sada je OSA bila,
 Bješe nekad, ali sada
 Polomljenih leži krila.

«Goriva» joj ponestalo,
 Šljivovice više nema,
 Zaoke joj otupjele,
 Bojazni nam od nje nema.

Ugruvana leži sada,
 Sa posljednjeg svoga leta,
 Zahvalni nam budte zato
 Udesi je treća četa.»

¹⁷ N. S. Martinović, nav. dj., str. 91.

Može se pretpostaviti da je urednik OSE bio Vlado Kadija.

Gotovo u svim primjercima ratne štampe njegovan je humor i na kraju lista obično je anonimni autor u vidu Vrapca, komentarisao događaje iz života jedinica.

Poslije rata u Kotoru je obnovljena tradicija da se o pokladama pored maskara, maskenbala i drugih karnevalskih priredbi izdaje i list. Tako je grupa nadahnutih i darovitih entuzijasta 1960. godine obnovila KARAMPANU. List — bruškin za freganje, pranje i sumprešavanje, pojavio se u izdanju Redakcionog odbora, a pod odgovornim uredništvom Dušana J. Čelanovića. Mijenjao je urednike, izdavače, podnaslove i format, ali mu je uvijek ostala ista fizionomija i namjena. Rado je čitan i komentarisano, naročito kada je uzimao za nišanu mnoge slabosti kotorskog društvenog i kulturnog života.

Pokušaj sa izdavanjem humorističkog lista učinjen je 1972. godine i u Perastu. Turističko društvo se javilo kao izdavač KOTIJADE, »šaljivog foja za pastorčad naše komune u mrtvom gradu prestupničke godine«. Mada je najavljeno da će list izlaziti povremeno, pojavio se samo jedan broj, 18. marta, pod glavnim uredništvom Aca Laloševića.

Pregled humorističke štampe pokazuje da se ona isključivo vezuje za Kotor i njegovu bližu okolinu. Taj podatak se ne odnosi samo na Boku već na cijelu Crnu Goru, koja u tom žanru štampe, nažalost, nema tradiciju, niti pak pokušaja da se ona stvara, tako da KARAMPANA i dalje ostaje jedini humoristički list u Crnoj Gori, pa makar se pojavljivala i jednom ili nekoliko puta godišnje. Svojevremeno je u Budvi održan Festival jugoslovenskog humora i satire, a u dane održavanja Festivala izlazio je list MORSKO PSETO i štampao se »Almanah humora«. Festival se ugasio, a sa njime prestale da izlaze i navedene publikacije, ne ostavivši poslije sebe trajne podsticaje za njegovanje humora i satire u Crnoj Gori.

Kotorski humor i satira sadržani u KARAMPANI, a izraženi najčešće u vidu »čakula«, nadovezuju se po stilu i jeziku sa humorom i satirama koji se i danas njeguje u više mjesta duž Jadrana u duhu »Malog mista«, sa svim onim specifičnostima podneblja i lokalnih crta po kojima je prepoznatljiv. Sa većom podrškom i razumijevanjem nadležnih ovaj vid stvaralaštva u Boki imao bi daleko veće uspjehe i značaj ne samo u domenu zabave, već kao podsticaj za prevladavanje brojnih slabosti koje prate naš društveni razvoj, što je i smisao svake dobre satire. Mogao bi i trebao da prelazi lokalne granice i da dobije obilježja od šireg značaja.

NAUČNA I STRUČNA PERIODIKA

Prilozi iz naučne i stručne publicistike u bokeškim glasilima prvi put se pojavljuju u Programu Kotorske gimnazije, a iz pera profesora, tako da se ova publikacija može i smatrati jednim dijelom kao začetnik ove vrste periodike. Međutim, prvi časopis naučno-stručnog karaktera pokreće grupa profesora i vrijednih istraživača kulturne prošlosti, okupljena oko Narodnog univerziteta osnovanog u Kotoru 1934. godine. Te iste godine u Kotoru je priređena velika izložba starina koja je dala podsticaja za čuvanje, istraživanje starina i publikovanje radova. Tako je došlo do pokretanja časopisa i inicijative za otvaranje muzeja u Kotoru i Perastu. Prvi broj »Glasnika«, pod uredništvom prof. Predraga Kovačevića, pojavio se 7. oktobra 1934. godine. Zamisljeno je da se časopis izdaje u dvomjesečnim sveskama, slično cetinjskim »Zapisima«, ali su teškoće u obezbjeđivanju sredstava, najvjerovatnije, uticale da se »Glasnik« pojavljivao neredovno, najčešće u vidu trobroja. Godine 1939. nije izlazio i zato godina 1940. kada se pojavila jedna sveska br. 1—4, nosi godinu 6. i 7. Mada skromnog obima, »Glasnik« je održao kontinuitet izlaženja i odigrao važnu ulogu u organizovanju naučnih i stručnih potencijala Boke, a prilozi u njemu predstavljaju nezaobilazni izvor i podsticaj za dalja istraživanja.

Poslije oslobođenja stvaraju se uslovi za svestrani prosperitet ovog kraja i Boka doživljava pravi privredni i kulturni preporod. Posebna pažnja posvećuje se zaštiti starina, osnivaju se muzeji, biblioteke, arhivi. Ocjenjujući značaj bokeškog pomorstva i njegove uloge u prošlosti Crne Gore u Kotoru se osniva Pomorski muzej, republičkog značaja. Istovremeno se radi na povraćaju bogate arhivske građe i osnivanju Istorijskog arhiva Kotor, takođe republičkog značaja. Konsolidacija ovih dviju republičkih institucija u Kotoru označila je početak dugogodišnjih naučnih istraživanja, koja su okupila značajan broj naučnih radnika iz zemlje i iz inostranstva. Tako dolazi do pokretanja GODIŠNJAKA POMORSKOG MUZEJA U KOTORU, pod odgovornim urednikom prof. Ignjatijem Zlokovićem, prve naučno-stručne publikacije u poslijeratnom razvoju Boke. Počev od 1952. godine, iz godine u godinu, u GODIŠNJAKU je objavljivana dragocjena građa i prilozi iz istorije pomorstva, privredne i kulturne prošlosti Boke i Crnogorskog primorja. Publikacija je svojim sadržajem i uređivanjem stekla zavidnu reputaciju i mjesto u crnogorskoj i jugoslovenskoj naučnoj javnosti. Istina, posljednjih godina GODIŠNJAK izlazi neredovno, znatno je smanjen broj i kvalitet naučnih i stručnih priloga, manje je saradnika sa strane, te se postavlja i pitanje nje-

ГОДИШНЯК

МОРОРСКОЕ МУЗЕИА У КОТОРУ

XXIX - XXX

1981-1982

govog daljeg izlaženja. Jedan od razloga za ovakav položaj GODISNJAKA treba tražiti i u pojavi nekoliko drugih sličnih publikacija koje izlaze u Boki paralelno sa GODISNJAKOM. Tako od 1974. godine izlazi ZBORNİK VIŠE POMORSKE ŠKOLE U KOTORU koji za saradnike ima profsorski i nastavnički kadar Škole. Ni »Zbornik« ne izlazi redovno, već se najčešće pojavljuje u vidu dvobroja i sa zakašnjenjem. Tematika ovih dviju publikacija je slična i opravdano je postaviti pitanje cjelishodnosti odvojenog izlaženja. U Kotoru je još i Sekcija Društva istoričara Crne Gore pokrenula svoj »Zbornik«. Prvi broj je štampan 1975. godine, a drugi broj 1980. godine. Zbornik uređuje Vojislav Boljević-Vuleković.

Potreba za proširivanjem tematike proučavanja prošlosti Boke navela je Zavičajni muzej Herceg-Novi da 1969. godine pokrene BOKU, zbornik radova iz nauke, kulture i umjetnosti, koji je prvih pet brojeva uređivao Ilija Pušić. Godišnjak redovno izlazi, a od 6. broja izdavač je Samoupravna interesna zajednica kulture i nauke, a glavni i odgovorni urednik Lazar Seferović. Dok manje-više sva glasila republičkog karaktera, koja finansira SIZ za nauku SR Crne Gore, a izdavači su republičke institucije (»Istorijski zapisi«, »Starine Crne Gore«, »Glasnik Cetinjskih muzeja«), izlaze neredovno, Boka, koju finansira izričito SIZ kulture i nauke Herceg-Novog, izlazi redovno, okupljajući znatan broj naučnih radnika i sa strane.

Osnivanjem Zavoda za biologiju mora u Kotoru javila se potreba i za publikovanjem rezultata istraživanja, te je 1965. godine pokrenut časopis STUDIJA MARINA. Periodičnost izlaženja ove publikacije nije ustaljena, pojavljuje se neredovno, zadnjih godina najčešće jednom godišnje. Obilježje časopisa publikacija gubi i time što pojedina godišta u cjelini donose samo monografske studije iz oblasti biologije. STUDIJU MARINA uređuje dr Jovan Stjepčević.

U svijetu nauke časopisnoj periodici pripada vodeća uloga. Od nje se traži da svojom tematikom bude aktuelna, da podstiče društveni i ekonomski razvoj, da razvija naučnu misao njegujući kritiku i boreći se za sve progresivno u društvu. U Crnoj Gori i zemlji u cjelini, nauka je isparcelisana, nedovoljno je razvijena naučna kritička misao, uloga nauke u društvu je zapostavljena. Mnoga naša naučna i stručna glasila nalaze se na periferiji osnovnih pravaca razvoja i potreba društva, suviše su opterećena istoricizmom, nepovezana su sa privredom i udruženim radom. U tom kontekstu razmatranja trebalo bi tražiti rješenja i za osavremenjivanje naučnih i stručnih glasila na području Boke Kotorske.

572

UNIVERZITET VELIKO VLAHOVIĆ — TITOGRAD

ZBORNIK

FAKULTETA ZA POMORSTVO I KOTDRU

GOD. VIII

7-8

KOTDR
1981/1982

ISSN 0130 - 779

BOKA

13-14

ZBORNİK RADOVA
IZ NAUKE, KULTURE I UMJETNOSTI

VI

OKUPATORSKA I KVISLINŠKA PERIODIKA
1941 — 1944.

Prilikom utvrđivanja konačnog spiska periodike izašle u Boki Kotorskoj bilo je dilema oko prikazivanja neprijateljske štampe, odnosno da li takva izdanja treba da uđu u bibliografiju ili ne. Prema kriterijumima izbora djela za Crnogorsku bibliografiju, koju radi Centralna narodna biblioteka na Cetinju, djela neprijateljske sadržine ne treba da budu obuhvaćena u bibliografiju. Ovakav stav izazvao je određene polemike u naučnim i stručnim krugovima i pitanje ostaje otvoreno. Naime, jasno je da se neprijateljske publikacije ne mogu smatrati dijelom našeg kulturnog nasljeđa, a isto važi i za publikacije koje su izdavali njihove sluge i izdajnici našeg naroda. Sa druge strane, sa stanovišta kompletnosti prikazivanja izašle periodike na određenom području, i pružanja mogućnosti za njeno korišćenje u naučne svrhe, tj. sa stručnog bibliografskog gledišta, ima opravdanje unošenje podataka o takvim izdanjima. Tu orijentaciju smo imali u vidu kada smo se odlučili da ovim pregledom obuhvatimo i pet izdanja takvog profila, naravno, izdvojena u posebnu grupu i sa pravim kvalifikacijama koje i svojom sadržinom to zaslužuju.

Poznato je da je Boka Kotorska odmah poslije sloma stare Jugoslavije proglašena za jednu od italijanskih provincija sa posebnim statusom. Time su samo bile potvrđene stare aspiracije Italije prema ovom dijelu naše zemlje. Fašistički okupator se nadao da će političkim, vojnim i ekonomskim mjerama primorati narod Boke na saradnju i lojalnost i sprovodeći aktivnu kulturnu politiku, naročito na planu uvođenja talijanskog jezika, kao službenog jezika, postepeno italijanizirati ovaj kraj. Na tom planu štampi je data važna uloga. Tako već u junu mjesecu 1941. godine okupator pokreće list *BOCCHÉ DI CATTARO*, organ Fašističke federacije, koji je izlazio petnaestodnevno u Kotoru, a ubrzo postao nedjeljnik. List se štampao na italijanskom jeziku; urednici i saradnici su mu bili Italijani, a bilo je saradnika i naših ljudi, pristalica italijanske politike u Boki. Prestao je da izlazi u avgustu 1943. godine, uoči kapitulacije Italije. Pored ovog isključivo političkog lista italijanske vlasti u Boki su izdavale i dva privredna glasila. *NOTIZIARIO ECONOMICO BOCCHÉSE: EKONOMSKI VJESNIK BOKE* otpočeo je izlaziti 1. novembra 1942. godine u formi časopisa, na italijanskom i srpskohrvatskom jeziku, sa ciljem da daje sažeti prikaz privredne aktivnosti Provincije. Uredili su ga Italijani i njihovi saradnici. Nema podataka koliko je brojeva ovog časopisa štampano. Prema nepotpunim podacima 1941. godine u Kotoru je otpočela sa izlaženjem *POLJOPRIVREDA BOKE KOTORSKE* — tehničko-poljoprivredni organ Kraljevskog

poljoprivrednog inspektorata Provincije Kotor. — U trećoj (1943) godini izlaženja notirano je pet brojeva.¹⁸

Poslije kapitulacije Italije i dolaska njemačkih fašista u septembru 1943. godine uspostavlja se tijesna kolaboracija između nacionalističkog pokreta — četništva u Boki i Nijemaca. Zajednički cilj im je borba protiv narodnooslobodilačkog pokreta u Boki. Tako, pod okriljem Njemačke komandanture u Kotoru, počinje da izlazi GLAS BOKE, nedjeljni list za Boku Kotorsku. Kao izdavač se javlja Sresko načelstvo, a glavni i odgovorni urednik je Vojislav O. Dabović. Od 12. februara 1944. do 15. avgusta 1944. kada je list prestao da se pojavljuje, izašlo je svega 15 brojeva. Pod novim imenom BOKEŠKI GLASNIK oživio je sljedeće nedjelje i od 23. avgusta do 21. oktobra 1944. godine štampano je 18 brojeva ovoga lista. Sve do mjesec dana prije oslobođenja ovaj list je izlazio u Kotoru, pozivajući na borbu protiv komunista, jadikujući za »srpstvom«, spominjući kralja i otadžbinu, donoseći vijesti o »pobjedama« velikog Rajha.

Okupatorska i kvislinška štampa u Boki pratila je i doživjela sudbinu svojih izdavača. Planovi o prisajedinjenju i integraciji ovog dijela naše zemlje s Italijom propali su zauvijek. Kao i uvijek u svojoj slavnoj istoriji narod Boke, zajedno sa bratskim narodima naše zemlje, sa oružjem u rukama branio je i odbranio svoju slobodu i ponosan je na tekovine i dostignuća u socijalističkoj izgradnji zemlje. I dok su najbolji sinovi ovog kraja ginuli u borbi protiv okupatora, oslobađajući rodnu grud, na drugoj strani domaći izdajnici i sluge okupatora doživljavali su svoje posljednje dane. Ostala je njihova štampa, kao trajno svjedočanstvo sramnog čina izdaje i bijede, kao izraz nemoći i laži i bezuspješnih pokušaja da se narod zavede.

I u najtežim danima rata narod nije vjerovao okupatorskoj i kvislinškoj štampi. Istina je dolazila sa druge strane, širila se ilegalnim putevima partizanska štampa, vijesti, bilteni, listovi, dolazila je do svih djelova okupirane teritorije Boke, podizala moral i vjeru u pobjedu naše i savezničke vojske.

VII

U okviru istraživanja kulturne prošlosti Boke Kotorske periodici nije poklonjena dužna pažnja. Cjeloviti bibliografski prikaz štampe nije rađen, nije data potpuna analiza pisanja, uloge i značaja periodike u razvoju ovog kraja. Najpotpunije podatke o bo-

¹⁸ Isto, str. 214.

keljskoj štampi sadrži knjiga dr Nika S. Martinovića: »Razvitak štampe i štamparstva u Crnoj Gori 1493—1945«¹⁹ koja je izašla 1965. godine i u kojoj je evidentirano 25 naslova periodike koja je izlazila u Boki Kotorskoj do kraja 1945. godine. U poznatom izdanju »Jugoslovenska štampa«, koje je pripremilo i izdalo Srpsko novinarsko udruženje 1911. godine, sadržani su referati sa Desetog slovenskog novinarskog kongresa, među kojima je i referat Jovana Škerlića o razvoju srpske štampe. Škerlić je za Boku naveo samo tri izdanja i to: »Srpski magazin« 1896—1898; list »Boka« 1908—1910. i »Boka Kotorska«, srpsko-narodno-književni zabavnik Jovana Šarića iz 1883. godine. Između dva rata pojavila se knjiga Dušana Vuksana, »Pregled štampe u Crnoj Gori 1834—1934«,²⁰ ali u njoj nije obuhvaćena štampa u Boki. U izdanju Istorijskog instituta Srpske akademije nauka, 1956. godine pojavila se knjiga Vuka Dragovića, »Srpska štampa između dva rata«,²¹ u kojoj je evidentirano pet naslova iz tog perioda. Blagodareći aktivnosti Centralne biblioteke na Cetinju u poslijeratnom razdoblju, proučavanju crnogorske periodike posvećuje se veća pažnja. Tako su podaci i o periodici Boke Kotorske uključeni u preglede za Crnu Goru. Prvi put je to učinjeno u »Pregledu štamparsko-izdavačke djelatnosti u Crnoj Gori 1494—1954«,²² koji je pripremio Odbor za proslavu 460. godišnjice Obodske štamparije. Zajedno sa knjigama prikazana je i periodika. Podaci su nepotpuni; dosta izdanja nije ponisano, ali je ova publikacija bila nezaobilazni izvor za stariju bokeljsku periodiku. U okviru studije »Crnogorski almanasi i kalendari (1835—1914)«²³ Radivoje Šuković je dao detaljan književno-istorijski pregled sa bibliografijom: zabavnika »Boka Kotorska« (1882—1983; »Srpskog Magazina« (1896—1897); Velikog ilustrovanog kalendara »Boka« (1909—1914) i »Godišnjaka Kotor-ske gimnazije (1872—1914). Radeći bibliografiju crnogorskih srednjoškolskih spomenica i godišnjaka, Dragica Vojinović je posebno obradila »Godišnjak Kotor-ske gimnazije«. Partizanska štampa Boke Kotorske u cjelini je prvi put prikazana na simpozijumu »Boka Kotorska u revoluciji i narodnooslobodilačkoj borbi«.²⁵

¹⁹ Isto.

²⁰ D. Vuksan, Pregled štampe u Crnoj Gori 1834—1934, Cetinje, 1934.

²¹ Vuk Dragović, Srpska štampa između dva rata. Osnovi za bibliografiju srpske periodike. SAN, knj. 8, 1956, str. 422.

²² Pregled izdavačko-štamparske djelatnosti u Crnoj Gori 1494—1954. Odbor za proslavu 460. godišnjice Obodske štamparije, Cetinje, 1955, str. 307 (šapirograf).

²³ R. Šuković, navedeno djelo.

²⁴ D. Vojinović, Crnogorske srednjoškolske spomenice i godišnjaci, Cetinje, 1981.

²⁵ Miroslav Luketić, Štampanje NOR-a i revolucije u Boki Kotorskoj. Zbornik Radnički pokret, NOR i revolucija u Boki Kotorskoj, Herceg-Novi, 1981, str. 231—240.

O ratnoj štampi vidi važan izvor: Bibliografija izdanja u NOR-u 1941—1945, Beograd, 1964, str. 815.

Pored navedenih priloga treba istaći i nekoliko objavljenih bibliografija pojedinih časopisa, kao na primjer, »Godišnjaka Pomorskog muzeja u Kotoru« i zbornika za nauku i kulturu »Boka«.

Sve navedene bibliografske izvore konsultovali smo prilikom rada na ovom pregledu. Prema kriterijumima izbora publikacija za bibliografiju polazili smo od teritorijalnog principa, prema kojemu su popisani svi naslovi koji su izlazili na području današnje Boke Kotorske, tj. triju opština: Kotor, Herceg-Novi i Tivat. Kao izuzeci tretirani su primjerci ratne štampe koju je izdavala Bokeška brigada za vrijeme svoga ratnog puta i boravka na Kosovu. U bibliografiju su uključena i neka izdanja koja su izdata van Boke Kotorske, ali se cjelokupnom tematikom i sadržajem odnose na Boku.

Periodizaciju smo izvršili držeći se istorijskih razdoblja koja karakterišu istoriju Boke.

Bibliografski opis jedinica periodike raden je prema međunarodnom standardu ISBD (S). Mada se on, uglavnom, primjenjuje za tekuća izdanja, radi ujednačene obrade primijenjen je retrospektivno. Držeći se utvrđenog standarda, nastojali smo u bilješci ispod glavnog opisa dati što više podataka koji rasvjetljavaju istorijat publikacije. Za istoriju štampe takvi podaci su važni, a i korisnika upućuju da se može bolje i detaljnije informisati o svim izašlim godištimama i brojevima, urednicima, mijenjanju mjesta štampanja, što je u slučajevima stare štampe i te kako važno i dr. Glavni naslov periodike dat je u izvornom obliku, istaknut posebno i vezan sa podnaslovom dvotačkom. Odgovornost za publikaciju najčešće je izražena kroz glavnog ili odgovornog urednika i omeđena je znakom kose crte. Poslije svake završne cjeline podataka stavljena je tačka i tire. Takvim redoslijedom daju se podaci o izlasku prvog broja sa godinom izlaženja i datumom, ukoliko su poznati i godina i broj posljednjeg izašlog broja, isto sa datumom, ako je naveden na listu. Dalje slijede: podaci o mjestu izdavanja, izdavaču, godini izdanja i mjestu štamparije (ako se publikacija štampala u drugom mjestu), i na kraju, format, izražen samo visinom u santimetrima. Važno je napomenuti da prema međunarodnim pravilima svaka promjena glavnog naslova zahtijeva posebnu obradu, kao da se radi o novoj publikaciji. Takvih slučajeva u bibliografiji ima više. Tako, na primjer, »Program C. K. Realnog i Velikog gimnazija u Kotoru«, koji je otpočeo izlaziti 1873. i pod tim naslovom redovno se štampao sve do 1900, nastavio je izlaženje pod novim naslovom »Izvještaj C. Kr. Velike Gimnazije u Kotoru«, zaključno sa 1912—1913. godinom; tretiran je kao nova bibliografska jedinica, sa posebnim opisom. U svim sličnim slučajevima na kraju bilješke ukazano je na promjene koje su uslijedile i izvršeno je povezivanje sa novim naslovom. Bilješka obično počinje opisom periodičnosti izlaženja. Nije

rijedak slučaj da se periodičnost izlaženja navedena na listu u praksi razlikovala. Zato su u mnogim poznatim slučajevima dati podaci o mijenjanju načina izlaženja publikacije i naveden je utvrđeni broj izašlih brojeva po godištima. Tokom dužeg izlaženja lista dolazilo je do čestih promjena odgovornih urednika, pa su takve promjene, takođe, navedene u bilješci. Gdje smo raspolagali sa podacima o tiražu, cijeni koštanja, promjenama u mjestu štampanja, formatu i slično, takođe smo navodili u bilješci. Tekući časopisi, odnosno godišnjaci, koji izlaze u Boki Kotorskoj pri kraju opisa imaju ISSN broj. To je oznaka koja govori da je navedeni časopis pod tim brojem ušao u međunarodni registar periodičnosti publikacija koji se vodi u Svjetskom centru u Parizu. U glavnom opisu za tekuća glasila ostavljen je prazan prostor, poslije navođenja početne godine izdavanja, što je i indicacija korisniku da se radi o tekućoj publikaciji.

Cjelokupna građa je podijeljena na pet grupa. U okviru svake grupe jedinice su ređane po azbučnom redu, bez obzira na karakter publikacije. Radi prikazivanja cjelokupnog spiska na kraju je dat registar svih naslova. Pored ovog registra izrađeni su i registar imena, koji, uglavnom, sadrži imena urednika i izdavača listova, časopisa i drugih periodičnih izdanja, i registar mjesta. Uz svako ime, naslov, ili mjesto, u registru je dat broj jedinice.

Po pravilu, bibliografski opis scrijskih publikacija rađen je »de vizo«, što znači da su podaci uzimani direktno iz samog glasila. Međutim, treba napomenuti da ima slučajeva kada nijesmo imali mogućnosti da nađemo publikaciju, ili nije bilo kompleta, te su podaci o takvim glasilima uzeti posredno, odnosno za neke nijesu kompletni. Ima nekoliko izdanja partizanske štampe koja nijesu sačuvana, ali se pouzdano zna da su listovi izlazili. Smatrali smo korisnim navesti podatke i za takva glasila, pozivajući se na izvore iz kojih smo crpili podatke o nesačuvanim primjercima. O tome je stavljena napomena u bilješci. Ukoliko se radi o navođenju podataka koji nijesu uzeti iz publikacije, a dati su u glavnom dijelu opisa, postupljeno je prema standardu, takvi podaci stavljani su u uglaste zagrade.

Prilikom rada na prikupljanju podataka o bokeškoj periodici pružili su mi pomoć mnogi saradnici biblioteka i archiva u Boki i drugim mjestima gdje sam obavljao istraživanja. Dugujem im veliku zahvalnost.

Bibliografskim istraživanjima nema kraja, pa i ovu tematiku ne smatram ovim radom bibliografski u potpunosti završenom. Vjerovatno će se pojaviti još neka nepoznata izdanja ili će se podaci o navedenim izdanjima dopunjavati i verifikovati. Zato će i sve primjedbe i dopune ovom radu biti sa zadovoljstvom prihvaćene, jer će na taj način upotpuniti sliku jedne djelatnosti na ovom području.

BIBLIOGRAFIJA

I

1844 — 1918.

1. BOKA

: Glasnik za opće interese Bokelja / odgovorni urednik dr Rudolf Sardelić. — God. 1, br. 1 (23. januar 1908) — god. 2, br. 153 (1909). — Kotor : izdavač dr Filip Lazarević, 1908—1909. —

Izlazio svakog četvrtka. — Numeracija brojeva se nastavlja. — Izašli brojevi: 1 (1908) br. 1—51,
2 (1909) br. 52—153.

Od broja 99, 26. juna 1909. izdavač i odgovorni urednik lista je Dušan Vukasović.

2. BOKA

: Mali srpsko-narodni književni zabavnik za srpsku mladež / napisao i uredio Jovan Šarić. — God. 1 (1882) — god. 2 (1883). — [selo Kuti, Boka Kotorska]: Jovan Šarić, 1882—1883 (Novi Sad: Štamparija A. Pajevića). —

Godišnjak. — U podnaslovu za 1883. stoji: Srpsko-narodno-književni zabavnik za pouku i zabavu mladeži naroda, koristi i druge narodne potrebe. — Godište 1882. ima 164 strane, a 1883. 20 str. — Zabavnik za 1883. štampan u Zadru u štampariji I. Vodicki. — Jovan Šarić radio kao sveštenik u Boki Kotorskoj.

3. BOKA

: Veliki ilustrovani kalendar za godinu 1909. koja je prosta i ima 365 dana / uredio Redakcioni odbor. — God. 1 (1909) — god. 6 (1914). — Kotor : Izdanje knjižare Dušana Vukasovića, 1908—1913 (Kotor: Bokeška štamparija. — 30; 23 cm: ilustr.

Izlazio redovno jednom godišnje. — Po obimu godišta se razlikuju: 1 (1909), str. 1—XL + 1—54 + 10 nenumerisanih str. za reklame;

2 (1910), str. 1—79 + 10 nenumerisanih str. sa reklamama;

3 (1911), str. 1—76 + 6 nenumerisanih str. sa reklamama;

4 (1912), str. 1—XVI + 1—102 + 9 nenumerisanih str. sa reklamama;

5 (1913), str. 1—XII + 1—130;

6 (1914), str. 1—XLVIII + 1—84.

Na kalendaru za godinu 1910. piše: »Uz saradnju književnika uređuje Dionisije Miković. Izdaje Milutin J. Uglješić«; na svim preostalim godištimu stoji: »Uz saradnju književnika uredio i izdaje Dionisije Miković«. — Čist prihod od kalendara namijenjen je »Srpskoj Zori« u Dubrovniku. — Za godine 1912—1914. izlazio u formatu 23 cm. — Cijena godišta 1 kruna.

4. DNEVNI VJESNIK

: [politički list] / odgovorni urednik Julije Anterić. — God 1, br. 1 (9. oktobar 1912) — god. 1, br. 101 (17. decembar 1912). — Kotor: vlasnik i izdavač Stanko Ćirković, 1912 (Kotor: Bokeljska štamparija). —

Izlazio jednom ili više puta dnevno, prema pristiglim vijestima. — List su izdavali bokeljski rodoljubi i sa simpatijama pratili operacije srpske i crnogorske vojske u balkanskom ratu, ističući jugoslovensku misao.

5. IZVJEŠTAJ C. KR. VELIKE GIMNAZIJE U KOTORU

: za školsku godinu (1900—1901) — za školsku godinu (1912—1913). — Kotor: C. Kr. Velika gimnazija, 1901—1913 (Zagreb: tisak Dioničke tiskare). — 23 cm.

Izlazio kao godišnjak. — Pored podataka o radu škole sadrži i vrijedne naučne i stručne priloge iz oblasti književnosti i kulture. — Izašla godišta:

1900—1901, str. 60;

1901—1902, str. 62;

1902—1903, str. 66;

1903—1904, str. 48;

1904—1905, str. 43;

1905—1906, str. 60;

1906—1907, str. 62;

1907—1908, str. 64;

1908—1909, str. 54;

1909—1910, str. 51;

1910—1911, str. 70;

1911—1912, str. 79;

1912—1913, str. 52.

Nema podataka da je Izvještaj štampan i za školsku 1913—1914, a sljedeće godine škola je usljed ratnih prilika bila uki-

nuta. — Za 1901. i 1902. štampan je u Zagrebu; godišta za 1903—1907. štampala je Dubrovačka hrvatska tiskara, a od 1908. Izvještaj štampa Bokeška štamparija u Kotoru. — Povodom pterastanja niže realne gimnazije u višu klasičnu, škola je počev od 1873. izdavala Program, koji je za godine 1881—1884. izlazio pod naslovom »Izvešće«, a zatim nastavio izlaženje pod nazivom »Program« sve do 1900. godine. — Štampan je latinicom na srpskohrvatskom jeziku, a od 1911. dio teksta se štampa i ćirilicom.

6. **IZVJEŠTAJ PRIVATNE DJEVOJAČKE TRGOVAČKE ŠKOLE U KOTORU ZA ŠKOLSKU GODINU 1908—1909.**

. — God. 1 (1909) — god. 6 (1914). — Kotor: Djevojačka trgovačka škola, 1909—1914 (Bokeška štamparija). — 24 cm. Izlazio kao godišnjak. — Od 1910 do 1911. ima naslov: Izvještaj dvorazredne Djevojačke škole (s pravom javnosti). — Izašli brojevi: 1 (1908—1909), str. 30; 2 (1909—1910), str. ; 3 (1910—1911), str. 33; 4 (1911—1912), str. 28; 5 (1912—1913), str. 28; 6 (1913—1914), str. 26. — Usljed ratnih prilika prestao da izlazi. — U izvještaju je objavljeno i nekoliko stručnih priloga (br. 3).

7. **IZVJEŠTAJ O SRPSKOJ MOREPLOVSKOJ ZAKLADNOJ SKOLI BOŠKović — ĐUROVIĆ — LAKETIĆ U SRBINI KRAJ HERCEG-NOVOGA ŠKOLSKE GODINE 1884—1885**

. — God. 1 (1885) — god. 2 (1886). — Herceg-Novi: Srpska pomorska zakladna škola Bošković — Đurović — Laketić, 1885—1886 (Dubrovnik: Štamparija Dragutina Pretnera). Izašla samo dva godišnjaka štampana ćirilicom na 27 strana. — Izvještaj nije donosio stručne priloge.

8. **KALENDAR**

: Il bocchese giornale cattolico e greco per l'anno 1867. — [Kotor]:[s. n.], 1867 (Ragusa: Tipografia Martecchini). — str. 25.

Nema podataka za druga godišta. — Opis kalendara uzet iz Pregleda štamparsko-izdavačke djelatnosti u Crnoj Gori 1494—1954.

9. **CATALOGUS CLERI IN DIOECESI CATHARENSI EXISTENTIS INEUNTE ANNO BISS MDCCXLIV**

: Anno (1844) — anno (1895). — [Cathari]:[s. n.] 1844—1895 (Apud Andream Filiumque Santini Venetis). — 22 cm.

Počev od 1844. godine Kotorska biskupija izdavala je Catalogus cleri na latinskom jeziku. — Publikacija je izlazila redovno, donoseći podatke o radu crkve, sveštenstvu, a ponekad i priloge istorijskog karaktera. — Catalogus se štampao u Veneciji, Splitu i Zadru. — Od 1896. nastavio izlaženje pod nazivom Schematismus seu status perolalis et localis Dioecesis Catharensis.

10. PROGRAM C. K. REALNOG I VELIKOG GIMNAZIJA U KOTORU

: za školsku godinu (1872—1873) — za školsku godinu (1899—1900). — Kotor: C. K. Realna i Velika Gimnazija, 1873—1900 (Dubrovnik: Tiskom Dragutina Pretnera). — 24 cm.

Godišnjak se pojavio pod naslovom »Prvi program C. K. Realnog i Velikog Gimnazija u Kotoru«; za godine 1873—1874. naslov je »Drugi godišnji Program...«; za godine 1874—1875. nije izlazio; za godine 1875—1876. naslov je »Treći godišnji Program...«; za 1876—1877. »Četvrti Program C. K. Realnog i Velikog Gimnazija i združene Nautike u Kotoru«. Za dalja godišta naslov je samo »Program C. K. Realnog i Velikog Gimnazija u Kotoru«. — Za godine 1881—1884. izlazio je pod naslovom »Izvješće« ili »Godišnje Izvješće«, a nakon toga sve do 1900. ponovo je imao naslov »Program«. — Za školsku godinu 1890—1891. nije izlazio (?). — Izašla godišta:

1873, str. 66;	1887, str. 57;
1874, str. 69;	1888, str. 58;
1876, str. 64;	1889, str. 42;
1877, str. 70;	1890, str. 52;
1878, str. 38;	1892, str. 55;
1879, str. 52;	1893, str. 45;
1880, str. 60;	1894, str. 85;
1881, str. 51;	1895, str. 72;
1882, str. 53;	1896, str. 46;
1883, str. 72;	1897, str. 48;
1884, str. 40;	1898, str. 80;
1885, str. 55;	1899, str. 91;
1886, str. 58;	1900, str. 58.

Do 1878. godišnjak se štampao u Dubrovniku, tiskom Dragutina Pretnera; od 1879. do 1890. štampan je u Zadru, u tipografiji »Narodnog lista«; dalja godišta štampana su u Zagrebu, kod Dioničke tiskare. — Pored službenog dijela u »Programu« je objavljivan najmanje po jedan naučni prilog ili esej, najčešće iz istorije književnosti. — Od 1901. nastavio izlaženje pod naslovom »Izvještaj C. Kr. Državne velike gimnazije u Kotoru«.

11. **PROGRAMMA DELL' SCUOLA NAUTICA IN KATTARO
PUBLICATO ALLA FINE DELL' ANNO SOLASTICO 1881—1882**
— Anno 1 (1881) — god. 32 (1912) . — Kattaro: Scuola nau-
tica, 1881—1912 (Spalato: Tipografia di Antonio Zannoni) . —
22 cm.

Izlazio jednom godišnje, na kraju školske godine. — Od škol-
ske 1899/1900. godine izlazi na srpskohrvatskom jeziku, pod
naslovom »Program C. K. Nautičke škole u Kotoru«. — U
1876. izašao je samo jedan zajednički program za Gimnaziju
i Nautičku školu pod naslovom: »Program C. K. Realnog i
Velikog Gimnazija i združene Nautike u Kotoru za školsku
1876—1877. godinu«. — Od 1894. »Program« se štampa u
Zadru, u štampariji »Narodni list«, a od 1908. u Bokeškoj štam-
pariji u Kotoru. — Pored programskih sadržaja u godišnjaku
su povremeno objavljivani i stručni članci iz oblasti pomorstva.

12. **PROLJECE**

: napredni omladinski list / uređuje Redakcioni odbor; odgo-
vorni urednik Nikola Bijelić . — God. 1, br. 1 (3. marta 1912)
— god. 1, br. 4 (1912) . — Kotor: vlasnik i izdavač Vladimir
Čupović, 1912 (Kotor: Bokeška štamparija) . — 24 cm.

Najavljeno da će list izlaziti svakog 10. i 25. u mjesecu, osim
jula i avgusta. — Sačuvana su samo 4 broja. — Redakcijski
odbor je najavio izlazak 5—6. broja 25. maja; br. 7—8. 10. ju-
na; br. 9—10, 25. juna. — Prema istoj najavi drugo polugo-
dište je trebalo da počne 25. 9. 1912. i da traje do 10. februara
1913. — Nema podataka da su najavljeni brojevi izašli. — List
je štampan ćirilicom i latinicom. — Cijena 20 para.

12a. **SRPSKI MAGAZIN**

: godišnji časopis za 1896. godinu za nauku, zabavu i knji-
ževnost / uz saradnju srpskih književnika izdaje i uređuje
Dionisije Miković, iguman . — God. 1 (1896) — god. 2 (1897). —
[Risan]: Dionisije Miković, 1896, 1898 (Novi Sad: Štamparija
Đorđa Ivkovića) . — 22 cm.

Izašla samo dva godišta; god. 1896, str. 254; god. 1897, str.
137. — »Magazin« za 1897. štampan u Dubrovniku, u Srpskoj
dubrovačkoj štampariji A. Pasarića. — Pokrenut iz rodoljubi-
vih pobuda, časopis je okupio brojne saradnike iz Crne Gore
i Dalmacije.

13. **SEMATIZAM PRAVOSLAVNE EPARHIJE BOKOKOTORSKO- DUBROVAČKE ZA GODINU 1874**

/ [urednik Gerasim Petranović]

. — God. (1874) — god. (1912). — [Kotor]: Pravoslavna konsi-
storija, 1874—1912 (Zadar: Pečatnja J. Woditzke) . — 21 cm.

Izlazio jednom godišnje. — Pored izvještajnog dijela, u kome se navode podaci o crkvi, sveštenstvu, parohijama i žiteljima, sadrži i priloge iz istorijske i kulturne istorije crkve i ovog kraja. — Od 1880. godine nosi naslov »Sematizam pravoslavne eparhije bokokotorsko-dubrovačke i spičanske«. — Izašla godišta:

1874, str. 28;	1894, str. 50;
1875, str. 30;	1895, str. 50;
1876, str. 36;	1896, str. 55;
1877, str. 36+2;	1897, str. 48;
1878, str. 36;	1898, str. 50;
1879, str. 32;	1899, str. 50;
1880, str. 37;	1900, str. 44;
1881, str. 36;	1901, str. 46;
1882, str. 36;	1902, str. 47;
1883, str. 38;	1903, str. 49;
1884, str. 46;	1904, str. 45;
1885, str. 47;	1905, str. 42;
1886, str. 43;	1906, str. 50;
1887, str. 52;	1907, str. 54;
1888, str. 44;	1908, str. 44;
1889, str. 46;	1909, str. 44;
1890, str. 44;	1910, str. 43;
1891, str. 44;	1911, str. 44;
1892, str. 46;	1912, str. 51.
1893, str. 48;	

Od 1874. do 1892. godine »Sematizam« se štampao u Zadru, u štampariji Ivana Vodicke; samo za 1886. štampan je u Pečatnji Vitalijani-Janković u Zadru; od 1893. zaključno sa 1907. štampan je u Dubrovniku, u Srpskoj dubrovačkoj štampariji Antuna Pasarića, odnosno za godište 1907. u Srpskoj dubrovačkoj štampariji dr Gracića i dr.; od 1908. do kraja izlaženja »Sematizam« je štampan u Bokeškoj štampariji u Kotoru.

14. SCHEMATISMUS SEU STATUS PERSONALIS ET LOCALIS DIOECESIS CATHARENSIS PRO ANNO DOMINI MDCCCXCVI

: Anno (1896) — anno (1911). — [Cathari]:[s. n.] 1896—1911 (Jadrae: Typographia catholica croatica). — 24 cm.

Izlazio jednom godišnje kao nastavak Catalogus cleri in Dioecesi catharensi. — Izašla godišta:

1896, str. 25;	1899, str. 29;
1897, str. 25;	1900, str. 28;
1898, str. 24;	1901, str. 28;

1902, str. 28;
1903, str. 34;
1904, str. 36;
1905, str. 50;
1906, str. 110;

1907, str. 117;
1908, str. 68;
1909, str. 62;
1910, str. 62;
1911, str. 64.

Pored podataka o radu crkve i sveštenstvu, posljednjih godina objavljuvani su i značajni prilozi iz istorije crkve. — Od 1908. godine Schematismus se štampa u Kotoru, u Bokeškoj štampariji. — Sva godišta su na latinskom jeziku. — Godište za 1906. štampano na formatu 20 cm.

II

1918 — 1941.

15. BOKA

: mali narodni kalendar / uredio Dionisije Miković. — God. (1922). — Herceg-Novi: knjižara Jovo Sekulović. 1921. — Opis kalendara načinjen prema knjizi: Vaso Ivošević, Arhimandrit Dionisije Miković, Kotor, 1968, str. 81. — Tiraž kalendara 5.000 primjeraka.

16. BOKELJSKA ZORA

: političko-privredni sedmični list / odgovorni urednik Luka Gojan. — God. 1, br. 1 (26. aprila 1935). — Herceg-Novi: vlasnik Konzorcij »Bokeljska zora« (Dubrovnik: štampa »Jadranski«). — 46 cm. Izašao samo jedan broj. — Radikalni list, pojavio se u cilju agitacije za skupštinske izbore. — Zastupnik Konzorcijuma »Bokeljska zora« Milivoj Šabović. — Ćirilicom i latinicom. — Cijena 1 dinar.

17. BOKEŠKI GLASNIK

: nezavisni ekonomsko-politički list / uređuje Milan Ramadanić. — God. 1, br. 1 (1921) — god. 1, br. 25 (1921). — Kotor: [s. n.] 1921. — Izlazio latinicom i ćirilicom.

18. GLAS BOKE

: list za privredna i prosvjetna pitanja / urednik Dušan J. Sekulović. — God. 1, br. 1 (29. novembar 1932) — god. 10, br. 414 (29. mart 1941). — Kotor: vlasnik Anton B. Bartulović, 1932—1941 (Kotor: Bokeška štamparija). — 47 cm.

Izlazio subotom. — Numeracija brojeva se nastavlja:

1 (1932), br. 1—6;	6 (1937), br. 208—256;
2 (1933), br. 7—58;	7 (1938), br. 257—307;
3 (1934), br. 59—107;	8 (1939), br. 308—357;
4 (1935), br. 108—157;	9 (1940), br. 358—403;
5 (1936), br. 158—207;	10 (1941), br. 404—414.

List su uređivali: do br. 4, 1932. Dušan J. Sekulović; od br. 5 1932. do br. 248, 1937. Anton N. Slovinić; od br. 249 do br. 256, 1937. list uređuje redakcioni odbor; odgovorni urednik Aleksej Miljajev; od br. 257, 1938. do br. 346, 1939. Krsto B. Dančulović; od br. 347, 1939. do br. 374, 1940. Ante N. Slovinić; brojeve 375 i 376 za 1940. uredio je Rudolf Đunio (Giunio); od 377. do 402. broja urednik je Stijepo Vukasović; od br. 404 do kraja izlaženja list je uređivao Anton Bartulović. — Vlasnici i izdavači lista su bili: do 17. broja 1932. Anton B. Bartulović; od br. 19, 1933. do br. 69, 1934. izdavači su Anton Šmidt i Savo Čučak; od br. 70, 1934. do kraja izlaženja Konzorcij za izdavanje »Glasa Boke«. — Samo je broj 414 štampan u banovinskoj štampariji »Obod« na Cetinju. — Tekst lista ćirilicom i latinicom. — Tiraž 1.000—1.200. — Godišnja pretplata 60 dinara.

19. GLASNIK NARODNOG UNIVERZITETA BOKE KOTORSKE

: [časopis] / uređuje prof. Predrag Kovačević. — God. 1, sv. 1 (1934) — god. 6—7, sv. 1—4 (1940). — Kotor: Narodni univerzitet Boke Kotorske, 1934—1940 (Kotor: Bokeška štamparija). — 31 cm.

Izlazio neredovno, najčešće kao dvobroj, trobroj i četvorobroj:

1 (1934), sv. 1, 2;	4 (1937), sv. 1—3;
2 (1935), sv. 1—3, 4—6;	5 (1938), sv. 1—4;
3 (1936), sv. 1, 2—3;	6—7 (1940), sv. 1—4.

Prva sveska se pojavila 7. oktobra 1934, a posljednja 1. decembra 1940. — Glasnik nije izlazio 1939. — Trobroj za 1936. štampan u Jugoslavenskoj štampariji u Dubrovniku, a četvorobroj za 1940. u Novom Sadu. — Uz prvi broj za 1934. štampan je prilog »Spisak izloženih predmeta na Kulturno-istorijskoj izložbi Narodnog univerziteta Boke Kotorske«, koja je svečano otvorena 7. oktobra u Kotoru. — Za 1936. format 23 cm. — Cijena broja 1 dinar.

20. JADRANSKA STRAŽA

: bokeški prigodni list / za uredništvo o. Jerotej Jovan Petković. — God. 1, br. 1 (10. avgusta 1924). — Đenovići (Herceg-

-Novi) : Podružnica Jadranske straže, 1924 (Kotor: Bokeška štamparija) . — 46 cm.

Izašao samo jedan broj. — Sadrži pretežno priloge iz historije Boke. — Ćirilicom i latinicom. — Cijena dobrovoljni prilog.

21. KARAMPANA

: list za despet / odgovorni urednik Damjan Bućin. — God. (1926) — god. (1941) . — Kotor: Bokeška štamparija, 1926—1941. — 31 cm.

Izlazio jednom godišnje, obično 3. februara. — Uređivali su ga: Ugo Bravo, Drago Vuković i Dušan J. Ćelanović. — Kao humoristički list nastavio izlaženje i poslije rata. — Ćirilicom i latinicom.

22. PARILO

: revija / odgovorni urednik Drago Đ. Vuković. — God. [1] (3. februar 1933). — Kotor: Bokeška štamparija, odg. up. Đ. Vukasović, 1933. — 32 cm.

Humoristički list. — Sačuvan samo jedan broj na četiri strane teksta. — Latinicom i ćirilicom. — Cijena 2 dinara.

23. PERAŠKI PRIGODNI LETAK

: [politički list] / urednik Anton Bogišić. — God. 1, br. 1 (15. maja 1933). — Perast: vlasnik Tamburaško društvo »Zvonimir«, Vatrogasno društvo i Društvo za unapređenje, 1933 (Kotor: Bokeška štamparija). —

Izašao samo jedan broj.

24. PETEGOLA

: list za suzbijanje gripe / odgovorni urednik Đorđe Petković-Vilson. — God. [1] (3. marta 1927). — Kotor: [s. n.] 1927 (Kotor: Bokeška štamparija, zastupnik Đ. Vukasović). — 31 cm.

Izašao samo jedan broj. — Na listu piše: »izašao 3. mjeseca mačjega«. — Latinicom i ćirilicom. — Humorističkog sadržaja. — Cijena broja 2 dinara.

25. RIJEČ BOKE

: list za političko-privredna i prosvjetna pitanja . — God. 1, br. 1 (1938). — Dubrovnik: [s. n.] 1938. —

26. ROSSIKA

: Organ Russkogo Obšestva Filatelistov v Jugoslavii / redaktor i izdatelj E. M. Arhangelskij . — God. 1, br. 1 (aprel 1930) — god. 2, br. 7 (sentjabr 1931) . — Ercegnovi — Igalo: E. I. Arhangelskij (Novi sad: Ruskaja tipografija S. O. Filonova), 1930—1931. — 20 cm.

Izlazio povremeno na ruskom jeziku. — U 1930. godini izašla su 4 broja, a u 1931. brojevi 5—7. — Nastavio izlaženje od februara 1938. godine sa brojem 8 u Beloj Crkvi. — Cijena 6 dinara.

27. SOKO

: [prigodni list] / urednik Josip Bareli. — God. 1, br. 1 (1935) . — Tivat: [s. n.] 1935. —

Povodom održavanja sokolskog sleta izašao samo jedan broj. —

28. SOKOL

: list za interese sokolstva / odgovorni urednik Krsto Marković, podstarešina Sokolskog društva Tivat — Lastva. — God. 1, br. 1 (17. jula 1981). — Tivat: Vlasništvo Sokolskih društava Boke, 1921) (Mostar: št. Pacher i Kisić). — 42 cm.

Izlazi od prigode do prigode. — Cijena 1 dinar. — Latinicom i ćirilicom.

29. UZNICKI GLASNIK

: ilegalni politički list sa humorističkim sadržajem / urednik Anto Matković i Adolf Muk. — God. 1, br. 1 (novembar 1921) — god. 1, br. 3 (21. novembar 1921) — Kotor: [s. n.] 1921 (list je pisan rukom). —

Izlazio svake srijede i subote u Kotorskom zatvoru. — Izdavala ga je grupa zatvorenih komunista. — Sačuvan je broj 2 i broj 3 od 21. novembra 1921. godine. —

III 1941—1945.

30. BOKELJ

: List Prve bokeljske udarne brigade Jugoslovenske narodne armije. — God. (1945). — Đakovica: Prva bokeljska udarna brigada, 1945 (šapirograf). — 27 cm.

Sačuvan broj 1 umnožen na 51 stranu teksta. — List se čuva u Muzeju Cetinja.

31. BORAC

: Džepne novine 2 čete Bok. bataljona »Narodne odbrane«. — God. 2, 1945. — [S. 1.]: Izdaje kulturno-prosvjetni odbor 2 čete, 1945 (pisaća mašina). — 30 cm.

Izlazio dva puta mjesečno. — Sačuvan broj 2 od 2. januara, str. 11.

32. VLJESTI

/ Okružni odbor narodnooslobodilačkog fronta Boke. — God. 1, (novembar 1944) — God. 2 (maj 1945). — Kotor: Propagandni odsjek Okružnog odbora NOF-a Boke, 1944—1945 (Kotor: Bokeška štamparija); (šapirograf). — 30 cm.

Izlazile dvodnevno, na jednoj ili dvije stranice štampanog teksta. — Počele da izlaze poslije oslobođenja Kotora u novembru mjesecu. — Jedno vrijeme umnožavane na šapirografu, a zatim štampane u Bokeljskoj štampariji Sreskog NOO. — Izlazile ćirilicom i latinicom. — Sačuvani su štampani kompleti za mjesece januar, februar, mart, april i maj. — Neko vrijeme izlazile i poslije završetka rata.

33. ELAN

: Bataljonski list / uredništvo. — God. 1, br. 1 (1944). — [s. 1.]: Izdaje kulturno-prosvjetni odbor 2 bataljona Prve Bokeške N. O. udarne brigade, 1944 (rukopis). — Ilustr. 30 cm.

Broj 1 izdat u Boki Kotorskoj i ima 29 strana teksta.

34. LOVCEN

: List 2 čete 4 bataljona 1 Bokeljske N. O. U. Brigade. — God. (1945). — Položaj (Metohija): Izdaje Kulturno-prosvjetni odbor, 1945 (rukopis, pisaća mašina). — 21 cm.

Izlazio povremeno. — Sačuvani su brojevi 9, 10, 11 i 13 iz 1945. — Broj 10 i 11 izašli u aprilu, a broj 13 u maju mjesecu. — U broju 10 stoji: »Izdaje odgovorno uredništvo druge čete«.

35. MLADA BOKA

: List Ujedinjenog saveza antifašističke omladine Boke / Urednici Vojo Brinić i Ljubo Budeč. — God. 1 (1944) — God. 2 (1945). — Kotor: [s. n.], 1944 — 1945 (Štamparija SNOO). — 31 cm.

Izlazio mjesečno. — Numeracija brojeva se nastavlja. — Br. 1 izašao u decembru 1944, a brojevi 2—7 u 1945. — List je štampan latinicom i ćirilicom.

36. NAPRED

: List Bokeškog bataljona narodne odbrane. — God. 2 (1945). — [s. 1.] Izdaje Kulturno-prosvjetni odbor bataljona, 1945 (ciklostil, pisaća mašina). — Ilustr.; 30 cm. Sačuvan broj 3 od 1. februara 1945.

37. NOVA BOKA

: List Narodnooslobodilačkog fronta Boke / Uređuje Redakcioni odbor; za uredništvo odgovara A. Franović. — God. 1, br. 1 (1945) — God. 1, br. 12 (1945). — Kotor: Okružni odbor Narodno-oslobodilačkog fronta Boke (Kotor: Štamparija Sreškog NOO). — 47 cm.

Izlazio 3 puta mjesečno (1, 11. i 21); od broja 4 izlazio 2 puta mjesečno, 1. i 15. u mjesecu; nastavio izlaženje i poslije rata. — Posljednji, 12. broj, izašao 10. juna 1945. — Do 7. broja za uredništvo odgovara A. Franović; od 7. broja izdavač je Sreški odbor narodnooslobodilačkog fronta Boke. — Tekst i naslov dijelom ćirilicom, dijelom latinicom. — Brojevi 11 i 12 štampani u Bokeškoj štampariji.

38. OMLADINSKI BILTEN OKRUGA BOKE

. — God. 1, br. 1 (1. decembar 1944). — Kotor: Izdaje Sekretarijat Okružnog odbora USAO-a Boke (Kotor: Bokeška štamparija).

39. ORIJEN

: List 4 bataljona 1 bokeljske NOU brigade. — God. 1, br. 1 (1945). — God. 1, br. 5 (1945). — Peć, Đakovica: 4 bataljon 1 bokeljske brigade, 1945 (pisaća mašina). — Ilustr.; 21 cm. Izlazio mjesečno. — Ilustrovan lijepim crtežima o ratnim zbičanjima. — Broj 5 izašao u maju 1945.

40. OSA

: šaljivi list 2 čete 4 bataljona 1 bok. u. b. JA. — God. (1945). — Đakovica: 2 četa 4 bataljona 1 bokeljske udarne brigade Jugoslovenske armije, 1945 (pisaća mašina). — Ilustr.; 21 cm. Sačuvan broj 3 iz aprila mjeseca 1945. godine.

41. PARTIZAN

: Organ Prvog operativnog sektora. — God. (1. februar 1942). — God. 1 (mart 1942), Hercegrovski kraj; 1 operativni sektor 1942. —

Nije sačuvan nijedan primjerak lista. — Na osnovu pisma OK KPJ Nikšić upućenog Mjesnom komitetu KPJ Herceg-Novi u februaru 1942. godine, vidi se da su do marta izašla 2 broja i da OK kritikuje MK što u oskudici papira izdaje list za usko područje.

42. **POBJEDNIK**

: — (1945). — Đakovica: Izdaje prateći vod 4 bataljona 1 bokeške udarne brigade Jugoslovenske armije, 1945 (pisaća mašina). — 21 cm.

Sačuvan broj 7 iz 1945. na 20 strana teksta.

43. **POLET**

: List 1 bat. 1 bokeške brigade. — God. 1 (1945). — Đakovica: Izdaje Kulturno-prosvjetni odbor, 1945 (pisaća mašina). — 27 cm.

Sačuvan broj 2 iz maja 1945, umnožen na 21 stranu teksta.

44. **PRIMORAC**

: List 3 čete 4 bataljona 1 bokeljske NOU brigade. — God. (1945). — Đakovica: [s. n.], 1945 (pisaća mašina). — Ilustr.; 21 cm.

Izlazio dva puta mjesečno. — Sačuvani brojevi: 6 (10. marta), str. 24; 7 (30. marta), str. 20; 8 (15. aprila), str. 28; 9 (29. aprila), str. 28.

45. **PROLETER**

: List 2 čete 1 bataljona 1 bokeljske brigade. — God. (1945). — [s. 1.]: [s. n.] 1945 (pisaća mašina).

46. **PROLETER**

: List Prve čete Četvrtog bataljona Prve bokeške brigade. — God. 1 (1945). — [s. 1.]: Izdaje Kulturno-prosvjetni odbor Prve čete, 1945 (rukopis). — Ilustr.; 22 cm.

Sačuvan broj 12 iz 1945. godine na 27 stranica teksta.

47. **RADIO VIJESTI**

: Ilegalni Narodnooslobodilački odbor Hercegnovog. — God. (1942). — God. (1943). — Hercegnovi: Ilegalni NO (šapirograf).

48. **UDARNIK**

: List 3 bataljona 1 bok. udar. brigade. — God. 1, br. 1 (1945). — Peć; Đakovica: Izdaje Kulturno-prosvjetni odbor, 1945 (pisaća mašina). — 24 cm.

Izašla dva broja bez oznake datuma.

49. CRVENA ZVIJEZDA

: aktiv SKOJ-a / urednici Đ. Milović, I. Antović, V. Brinić
. — God. 1 (1942). — Krtole, Boka Kotorska: [s. n.] 1942
(umnožen na ciklostilu).

Izašlo nekoliko brojeva lista (vjеровatno tri broja). — Prestao
da izlazi na zahtjev Sreskog komiteta KPJ Kotor. — Vidi o
tome pismo M. Petrovića komunistima Krtola iz 1942. godine.
— Nije sačuvan nijedan broj.

50. ČUVAR SLOBODE

/ 3 četa Bokeškog Bataljona Narodne odbrane. — God. 2 (1945).
— [S. 1.]: Izdaje Kulturno-prosvjetni odbor 3 čete Bokeškog
bataljona Narodne odbrane, 1945 (pisaća mašina). — 30 cm.
Sačuvan broj 2 od 1. januara 1945.

51. DŽEPNE NOVINE ČETE PRATEĆIH ORUĐA 1. B. N. O. U. B.

. — God. (1945). — [s. 1.]: Izdaje Kulturno-prosvjetni odbor
čete pratećih oruđa 1 Bokeške N. O. U. B., 1945 (rukopis i
pisaća mašina). — 29 cm.

Sačuvani brojevi: 3, 4, 5 i 6 iz 1945. godine.

52. DŽEPNE NOVINE

. — God. 2 (1945). — Peć; Đakovica: Izdaje Kulturno-prosvjet-
ni odbor Prve čete Prvog bataljona Prve bokeške udarne bri-
gade, 1945 (rukopis). — Ilustr.; 31 cm.

Izlazio dva puta mjesečno. — Sačuvani brojevi: 17, 19, 20 i 21.
— Autor crteža u listu je Marković.

53. DŽEPNE NOVINE 2 ČETE 1 BAT. 1 BOK. BR.

. — God. 2 (1945). — Peć; Đakovica: Izdaje Kulturno-prosvjet-
ni odbor 2 čete 1 bataljona 1 bokeške brigade, 1945 (rukopis).
— Ilustr.; 30 cm.

Sačuvan samo broj 13 koji nije datiran.

54. DŽEPNE NOVINE 3 ČETE 1 BOKEŠKOG BATALJONA
I BOKEŠKE BRIGADE

. — God. 1 (1944) — God. 2 (1945). — Kotor; Peć; Đakovica:
Izdaje Kulturno-prosvjetni odbor 3 čete 1 bataljona 1 bokeške
brigade, 1944—1945 (rukopis). — Ilustr.; 34 cm.

Izlazile dva puta mjesečno. — Sačuvan primjerak broj 2 iz
1944. izdat u Kotoru. — 1945. godine sačuvani brojevi 9, 10
i 13 izdati u Peći i Đakovici.

55. DŽEPNE NOVINE 2 BATALJONA 1 BOKEŠKE BRIGADE

. — God. 1 (1945). — Đakovica: [s. n.], 1945 (pisaća mašina). — 22 cm.

Sačuvani broj, bez naslova i broja, izašao u martu 1945. — Iz teksta utvrđena pripadnost lista 2. bataljonu.

56. DŽEPNE NOVINE

. — God. 1 (1945). — Đakovica: Izdaje 1 četa 4 bataljona 1 bokeške brigade, 1945 (rukopis i pisaća mašina). — Ilustr.; 21 cm.

Naslov, podnaslov i izdavač utvrđeni na osnovu broja 12. — Broj 9 je od 30. marta 1945. godine. — List je izlazio dva puta mjesečno; sačuvana su samo dva broja: 9 i 12.

57. DŽEPNE NOVINE 2 ČETE 4 BATALJONA 1 UDARNE BOKEŠKE BRIGADE

. — God. 1, br. 1 (oktobar 1944). — God. 2 (1945). — Boka Kotorska, ect: Izdaje Kulturno-prosvjetni odbor 2 čete 4 bataljona 1 udarne bokeške brigade, 1944—1945 (rukopis). — Ilustr.; 21 cm.

Naslov i podnaslov iz 1945. od broja 9: «Lovčens», list 2 čete 4 bataljona 1 bokeljske NOU brigade. — Broj 1 izdat u oktobru u Boki Kotorskoj; broj 2 izdat u novembru u Skadru; brojevi 8—11 i 13 u Đakovici. — Numeracija brojeva se nastavlja. — Broj 1 nije numerisan, ali se u uvodniku kaže da je to prvi broj. Sačuvani primjerci: 1944. 1, 2; 1945. 8, 9, 10, 11, 13.

IV

1945—1982.

58. ALMANAH

: 10 godina Srednje muzičke škole «Njegoš», Cetinje — Kotor 1946/7. — 1956/7 / odgovorni urednik Pero Segota. — God. (1967). — Kotor: [s. n.] 1967 (Kotor: «Andrija Paltašić»). — Ilustr.; 17 cm.

59. BILTEN

: Skupština opštine Kotor, Opštinski štab za civilnu zaštitu / odgovorni urednik Radiša Majstorović. — God. 1, br. 1 (april 1979). — God. 1, br. 7 (12 maja 1979). — Kotor: Izdaje Centar za informacije Opštinskog štaba civilne zaštite, 1979 (Kotor: «Andrija Paltašić»). —

Otpočeo izlaziti odmah poslije zemljotresa. — Dalje izlazio po potrebi. — Latinicom i ćirilicom, tiraž 3.000—4.000.

60. BILTEN

: Mjesna zajednica Bijela. — God. 1, br. 1 (1981—). Bijela, Herceg-Novi, 1981— . — 20 cm.

Korice štampane; tekst umnožen na šapirografu. — Broj 2 izašao u maju 1981. godine.

61. BILTEN SRESKOG ODBORA PROSVJETNIH RADNIKA

. — God. 1, br. 1 (1950). — Kotor: Sreski odbor prosvjetnih radnika, 1950 (Štampa Sreskog zanatskog preduzeća Kotor). — Prestao da izlazi poslije prvog broja.

62. BILTEN TURISTIČKOG SAVEZA BOKE KOTORSKE

. — God. 1, br. 1 (1967—). — Herceg-Novi (Trg Nikole Đurkovića 21): Turistički savez Boke, 1967 (šapirograf). — 29 cm.

Izlazi povremeno. Izašli brojevi:

1967, br. 1—5;	1975, juli, novembar;
1968, br. 1—4;	1976, Praznik mimoze;
1969, br. 1—4;	1977, septembar;
1970, br. 1—3;	1978, decembar;
1971, br. 1—4;	1980, novembar;
1972, br. 1—4;	1981, decembar;
1973, br. 1—4;	1982, juli.
1974, septembar i oktobar;	

63. BOKA

: Bilten Socijalističkog saveza radnog naroda Boke Kotorske / uređuje redakcijski kolegijum; glavni i odgovorni urednik Stevo Drašković. — God. 1, br. 1 (18. maja 1959). — God. 4, br. 18 (15. septembar 1962). — Herceg-Novi: SSRN Boke Kotorske, 1959—1962 (Trebinje: »Kultura«); Kotor: »Andrija Paltašić«; Cetinje: »Obod«. — 28 cm.

Do broja 8, 1960, izlazio 15-dnevno kao dvobroj; do broja 2, 1961, izlazio mjesečno, a dalje petnaestodnevno. — Do broja 11, 1959, podnaslov glasi: »Organ Socijalističkog Saveza Boke Kotorske«. — Stevo Drašković je glavni i odgovorni urednik za brojeve 1—16, 1959; Od broja 1, 1960, do broja 8, 1961, urednik je Radovan Đuranović; od broja 9, 1961, do broja 18, 1962, Andrija Ševaljević. — Do 9. broja 1961. uredništvo i administracija su u Herceg-Novom, a dalje u Kotoru. — Mijenjao format od 28 do 45 cm. — Izašli brojevi: 1 (1959), br. 1—16; 2 (1960), br. 1—15; 3 (1961), br. 1—21; 4 (1962), br. 1—18.

64. BOKA

: List Socijalističkog saveza radnog naroda Boke Kotorske / uređuje Redakcijski kolegijum; glavni i odgovorni urednik Andrija Ševaljević. — God. 1, br. 1 (13. jula 1971—). — Kotor (Trg oktobarske revolucije): Novinska ustanova »Boka«, 1971— . 41 cm.

Izlazi svakog prvog i petnaestog u mjesecu. — Od 1973. izdaje petnaestodnevni prilog »Brodograditelj« [list] Brodogradilišta »Bijela« i prilog ILK — Industrije ležaja Kotor. — Numeracija brojeva se nastavlja; tekst ćirilicom i latinicom.

ISSN 0350—7769 = Boka.

65. BOKA

: Zbornik radova iz nauke, kulture i umjetnosti / redakcioni odbor; odgovorni urednik Ilija Pušić. — God. 1, br. 1 (1969—). — Herceg-Novi: vlasnik i izdavač Zavičajni muzej, 1969— . — 24 cm.

Godišnjak. — Odgovorni urednik za brojeve 1—5 Ilija Pušić, a za brojeve 6—12 Lazar Seferović; zamjenik gl. i odg. urednika Marija Crnić-Pejović. — Od 6—7. broja, koji je izašao kao dvobroj, Zbornik izdaje Samoupravna interesna zajednica kulture i nauke Herceg-Novi, Marka Vojnovića 9. — Do 5. broja štampa »Andrija Paltašić«, Kotor, a dalje: »Svjetlost«, Sarajevo, OOUR štamparija Trebinje. — U 1979. godini izašla su dva toma Zbornika; »Boka« 10/2 sadrži priloge sa simpozijuma »Prirodna bogatstva Boke Kotorske i turizam«. — Ćirilicom i latinicom. — Od 8. broja podnaslov i na francuskom jeziku.

ISSN 0350—7769 = Boka.

66. BRODOGRADITELJ

: List radnog kolektiva Brodogradilišta »Bijela«. — God. 1, br. 1 (1973—). — Bijela: Brodogradilište, 1973 . — 40 cm. Izlazi mjesečno, kao prilog lista »Boka«. — Numeracija brojeva neprekidna. — 1977. označena kao 6. godina izlaženja, isto kao kod lista »Boka«. — Izašli brojevi: 1/1973, br. 1—16; 2/1974, br. 17—29; 3/1975, br. 30—39; 4/1976, br. 40—47; 7/1977, br. 48—50.

67. VJESNIK KOTORSKE BISKUPIJE

: Službeni vjesnik Kotorske biskupije / glavni i odgovorni urednik Gracija Ivanović. — God. 1, br. 1 (1964). — Dobrota, Kotor: Biskupski Ordinarijat Kotor (umnoženo na šapirografu), 1964— . — 32 cm.

Izlazi dva puta godišnje, o Uskrsu i Božiću. — Namijenjen za isključivu upotrebu klera i sestara navedene biskupije. — Broj 26, za 1971. godinu uredio dr Marko Perić, biskup.

68. **GODIŠNJAK POMORSKOG MUZEJA U KOTORU = ANNUAL OF MARITIME MUSEUM AT KOTOR**

/ redakcioni odbor; odgovorni urednik Ignjatije Zloković. — God. 1, knj. 1 (1952—). — Kotor: Pomorski muzej, 1952— . — 23 cm.

Izlazi redovno. — Sadrži priloge iz pomorstva, privredne i kulturne prošlosti Boke Kotorske i Crnogorskog primorja. — Rezimea na engleskom. — Za 1979. i 1980. izašao kao dvobroj. ISSN 0454—4579 = Godišnjak Pomorskog muzeja u Kotoru.

69. **DAČKO SRCE**

: đački list učenika Osnovne škole »Drago Milović« / urednici učenici 8. razreda. — God. 1, br. 1 (29. novembar 1972—). — Tivat: Osnovna škola, 1972— . — 28 cm.

Izlazi dva puta godišnje — na Dan Republike i na Dan mladosti. — Tekst umnožen na šapirografu a korice štampane.

70. **ZBORNİK VIŠE POMORSKE ŠKOLE U KOTORU = ANTOLOGY OF THE SENIOR MARITIME SCHOOL AT KOTOR**

/ redakcioni odbor; odgovorni urednik Ilija Maslovar. — God. 1, br. 1 (1974—). — Kotor: vlasnik i izdavač Viša pomorska škola u Kotoru, 1974— . — 24 cm.

Izlazi kao godišnjak. Broj 1 donosi referate sa simpozijuma »Razvoj pomorskog školovanja na istočnoj obali Jadrana«. Br. 3—4, 5—6 i 7—8 izašli kao dvobroj. — Tiraž 1 000 primjerala. — Rezimea na engleskom.

ISSN 0351—1391 = Zbornik Više pomorske škole u Kotoru.

71. **ZBORNİK JUGOSLOVENSKEG PIONIRSKOG PROZNOG STVARALAŠTVA**

/ Glavni i odgovorni urednik Savo Lalović. — God. 1, br. 1 (1977—). Bijela, Boka Kotorska : Savjet za vaspitanje i brigu o djeci SR Crne Gore; Osnovna škola »Orjenski bataljon« Bijela, 1977— (»Svjetlost«, OOUR štamparija Trebinje). — 22 cm.

Izlazi povremeno, latinicom i ćirilicom. — Br. 2 izašao 1981. godine.

72. **ZBORNİK KOTORSKE SEKCIJE DRUŠTVA ISTORIČARA CRNE GORE**

/ odgovorni urednik Vojislav Boljević-Vuleković. — God. 1, (1973—). Kotor: Društvo istoričara Crne Gore, sekcija Kotor, 1973— . — 24 cm.

Broj 1 štampan pod god. 1973, a izašao iz štampe 1975. — Broj 2 izašao 1980. i sadrži i »Spomenicu don Niku Lukoviću«, sa bibliografijom njegovih radova. — Tiraž 800 primjeraka.

73. ILK — INDUSTRIJA LEŽAJA KOTOR

/ list radnog kolektiva / . — God. 1, br. 1 (1975—), — Kotor: Novinska ustanova »Boka«, 1975— . — 40 cm.

Izlazi kao prilog listu »Boka«, jednom mjesečno. — Numeracija brojeva se nastavlja.

74. INFORMATIVNI BILTEN

: »Jugopetrol«, preduzeće za istraživanje, eksploataciju i promet nafte i naftinih derivata / uređuje redakcijski odbor; odgovorni urednik Vlado Radojičić. — God. 1, br. 1 (1973), — god. 4, br. 40 (1976). — Kotor: »Jugopetrol«, 1973—1976. (Cetinje: »Obod«) . — 30 cm.

Izašli brojevi: 1973, br. 1—4; 1974, br. 1—12; 1975, br. 22—33; 1976, br. 34—39. — Od 40. broja 1976. nastavio sa izlaženjem po naslovom »Jugopetrol« . —

75. ISKRA

: list Školskog centra »Ivan Goran Kovačić« / glavni urednik Zoran Milović, odgovorni urednik Žarko Bulatović. — God. 1, br. 1 (21. marta 1974—). — Herceg-Novi: Školski centar »Ivan Goran Kovačić«, 1974— (Kotor: »Andrija Paltašić«) . — 41 cm.

Izlazi jednom ili više puta godišnje. — Broj 1 — glavni i odgovorni urednik Zoran Milović; broj 2 i 3 — Slađana Vujović, a odgovorni urednik Žarko Bulatović; za 1977. urednici su Silva Inić i Žarko Bulatović; od broja 8, 1977, Mira Škorput i Stevan Koprivica; br. 10, 1978. i br. 11, 1979. Danica Džaković i Ljiljana Čabrilo; br. 12, za 1979. godinu glavni i odgovorni urednik je Ljiljana Čabrilo. — Numeracija brojeva se nastavlja. — U 1980. i 1981. godini list nije izlazio.

76. JADRAN

: đачki list / uređuju članovi novinarske, literarne, likovne sekcije. — God. 1, br. 1 (28. oktobar 1961). — God. 2, br. 1 (1962). — Herceg-Novi: Osnovna škola »Dašo Pavičić«, 1961—1962. —

Izlazio 4 puta godišnje, od broja 3 u podnaslovu ima: List učenika Osnovne škole »Dašo Pavičić«. — Umnožavan na šapirografu.

77. JUGOPETROL

: list radne organizacije »Jugopetrol« / uređuje Redakcijski kolegijum; glavni i odgovorni urednik Andrija Sevaljević. — God. 1, br. 1 (12. aprila 1972—). — Kotor (Tabačina 212); »Jugopetrol« 1972— (Cetinje: »Obod«). — 33 cm.

Pod ovim naslovom 1972. godine izašao samo jedan broj. — Naredne, 1973. otpočeo sa izlaženjem Informativni bilten »Jugopetrola« i 1976. nastavlja sa izlaženjem pod nazivom »Jugopetrol«. — Latinicom.

78. JUGOPETROL

: list radne organizacije »Jugopetrol« Kotor / uređuje redakcijski odbor; urednik Vlado Radojičić. — God. 4, br. 40 (juli 1976—). — Kotor (Njegoševa 212); Radna organizacija »Jugopetrol«, 1976— (Cetinje: »Obod«). — 30 cm.

Izlazi mjesečno. — Nastavlja numeraciju godišta i brojeva Informativnog biltena »Jugopetrola« 1973—1976. — Nova adresa: Kotor, Tabačina 212. — Brojevi 93—97 nemaju podatak o uredniku; od br. 98, 1981. glavni i odgovorni urednik Vladimir Radojičić. — Besplatan.

79. KARAMPANA

: list — bruškin za freganje, pranje i sumprešavanje / odgovorni urednik Dušan J. Čelanović. — God. (1960—). — Kotor; izdaje Redakcioni odbor, 1960— . — 34 cm.

Izlazi jednom godišnje u vrijeme karnevalskih svečanosti. — Brojevi nijesu numerisani. — Brojevi iz 1967. i 1970. nemaju podnaslova; u 1971. i 1973. podnaslov glasi: »ogledalo naravi bokeškijeh«. — U 1967. i 1968. odgovoran za izdavača Jovan Martinović; 1969. Tomo Grgurović; 1970. list uređuje redakcijski kolegijum; 1971. odgovorni urednik Jovan Martinović; 1973. odgovoran za izdavača Stjepan Boroje. — Od 1967. list izdaje Kulturno-umjetničko društvo »Nikola Đurković«; 1975. list izdaje Omladinska radna zadruga Kotor. — Mijenjao format: od 1969. izlazi u formatu 42 cm. — Izašli brojevi: 1960, 5 juna; 1967, 10. i 19. marta (dva broja); 1968, 10. marta; 1969, marta; 1970, februara; 1971, marta; 1973, marta; 1974, marta; 1975, marta; 1977, marta; 1978, marta; 1981, marta; 1982, februara; . — Pod istim naslovom list je izlazio i prije rata. — Latinicom.

80. KOKOTIJADA

: šaljivi foj za pastorčad naše komune u mrtvom gradu pre-stupničke godine / odgovorni urednik A. Lalošević. — God.

(18. marta 1972). — Perast: Turističko društvo »Perast«, 1972 (Cetinje: »Obod«). — 35 cm.

Najavljeno da će list izlaziti povremeno. — Izašao samo jedan broj. — Latinicom.

81. NAŠ LIST

: list Udruženja radnih organizacija turizma, ugostiteljstva i trgovine, »Boka«, »Mješovito«, »Vinopromet« / uređuje redakcijski kolegijum; glavni i odgovorni urednik mr Gligo Odalović. — God. 1, br. 1 (1. maja 1977—). — Herceg-Novi (Nikole Đurkovića 34): SOUR »Bokacommerce«, 1977— (Titograd: »Pobjeda«). — 45 cm.

— Od 1981. godine glavni i odgovorni urednik je Petar Jančić. — Numeracija brojeva se nastavlja. — Izašli brojevi: 1977, br. 1—5; 1978, br. 6—14; 1979, br. 15—23; 1980, br. 24—32; 1981, br. 33—41. — Besplatan.

82. NAŠE NOVINE

: list radnog kolektiva Jugoslovenske oceanske plovidbe / uređuje Redakcioni kolegijum; glavni i odgovorni urednik Andrija Sevaljević. — God. 1, br. 1 (1961—). — Kotor (Put prvoborca 234): Jugoslovenska oceanska plovidba, 1961— . — 40 cm.

Izlazi mjesečno, dvomjesečno ili tromjesečno. — Od broja 80, 1972, glavni i odgovorni urednik Jovo Nakićenović. — Nova adresa uredništva: Njegoševa bb. — Numeracija brojeva se nastavlja; broj 59 ponovljen u numeraciji. — Od 1959. podnaslov glasi: »list radne organizacije Jugooceanije Kotor«. — Latinicom.

83. POLET

: [učenički list]. — God. 1, br. 1 (1. januara 1960) — god. 1, br. 2 (1960). — Kotor: izdaje Osnovna škola, 1960. — 30 cm. Broj 2 bez datuma. — Umnožen na šapirografu.

84. PRVOBORAC

: službene novine; list Građevinske radne organizacije »Prvoborac«. — God. 1, br. 1 (1977—). — Herceg-Novi: »Prvoborac«, 1977— . — 25 cm.

Izlazi povremeno uz list »Prvoborac« sa posebnom oznakom godišta i brojeva.

85. PRVOBORAC

: list kolektiva Građevinskog preduzeća »Prvoborac« Herceg-Novi / uređuje redakcijski odbor; glavni i odgovorni urednik

Veljko Pavičević. — God. 2, br. 1 (novembar 1964—). — Herceg-Novi (Trg maršala Tita): »Prvoborac«, 1964— . — (Titograd: »Grafički zavod«). — 34 cm.

Izlazio povremeno; od 1978. izlazi mjesečno. — Numeracija brojeva se nastavlja od 1964. godine, koja je označena kao druga godina izlaženja. — Centralna biblioteka na Cetinju nema nijedan broj iz prve godine izlaženja (vjerovatno je list izlazio na šapirografu). — Imao prekid u izlaženju 1967—1977. — Od 1978. izlazi redovno. — Glavni i odgovorni urednici: broj 1—6, 1964—1966, Veljko Pavičević; broj 7—8, 1966, Andrija Saulačić; za 1978, Sloboda Durutović, a dalje Dragoljub Šćekić. — Izašli brojevi: 1964, br. 1—2; 1965, br. 3—5; 1966, br. 6—8; 1978, br. 13—26; 1979, br. 27—38; 1980, br. 39—50; 1981, br. 51—62. — Od 1978. list štampa »Dnevnik« Novi Sad. — Besplatan.

86. SLUŽBENI VJESNIK KOTORSKE BISKUPIJE

/ odgovorni urednik msgr. Gracija Ivanović. — God. 1, br. 1 (1. januara 1964—). — Kotor: Biskupski ordinarijat, 1964— . — 30 cm.

Izlazi povremeno. — Umnožen na ciklostilu. — Za internu upotrebu. — Izašli brojevi: 1964, br. 1—4; 1965, br. 1—4; 1967, br. 1—4; 1968, br. 1—4; 1969, br. 1—4; 1970, br. 1—4; 1972, br. 1—4; 1974, br. 1—4; 1975, br. 4—5; 1976, br. 18, 1977, br. 1—2; 1978, br. 21 i 22; 1979, br. 2; 1980, br. 1. — Novi naslov: »Vjesnik Kotorske biskupije«.

87. SLUŽBENI LIST NARODNOG ODBORA SREZA BOKOKOTORSKOG

/ Narodni odbor Sreza bokokotorskog; odgovorni urednik Blagoje D. Bućin. — God. 1, br. 1 (1945) — god. 2, br. 8 (1955). — Kotor: Narodni odbor Sreza bokokotorskog, 1954—1955 (Cetinje: »Obod«). — 31 cm.

Izlazio jednom mjesečno. — Brojevi: 12, 1954. i 1—8, 1955. štampani u Tiskari »Ivo Čubelić« u Dubrovniku. — Izašli brojevi: 1954, br. 1—12; 1955, br. 1—8. — Cijena 30 dinara.

88. STUDIJA MARINA

: [časopis] / Zavod za biologiju mora. — God. [1], br. 1 (1965—). — Kotor: Zavod za biologiju mora, 1965— . — 23 cm.

Izlazi neredovno, najčešće jednom godišnje. — Od broja 6, 1973. u podnaslovu ima: Zavod za biologiju mora i oceanografiju; Institut za biološka i medicinska istraživanja u SR

Crnoj Gori; Univerzitet «Veljko Vlahović» u Titogradu. — Od broja 9—10 za 1980. odgovorni urednik dr Jovan Stjepčević; najavljeno da će časopis izlaziti jednom godišnje. — Izašli brojevi: 1965, br. 1; 1967, br. 2, 3; 1970, br. 4; 1971, br. 5; 1973, br. 6; 1974, br. 7; 1975, br. 8; 1980, br. 9—10. — Pojedina godišta u cjelini donose monografske studije iz biologije. — Tiraž 300—500 primjeraka.

V

OKUPATORSKA I KVISLINSKA ŠTAMPA U BOKI KOTORSKOJ 1941—1944.

89. BOCHE DI CATTARO

: quindicinale della Federazione dei fasci di combattimento della provincia di Cattaro / direttore responsabile Celso Morisi. — Anno 1, n. 1 (30. VI 1941) — anno 3, n. 31 (4. VIII 1943). Cattaro (Casa del fascio): Federazione dei fasci, 1941—1943 (Cattaro: Tipografia Bocchese). — 48 cm.

Otpočeo sa izlaženjem petnaestodnevno, a zatim izlazio kao nedjeljnik. — Izašli brojevi: 1 (1941), br. 1—19; 2 (1942), br. 1—52; 3 (1943), br. 1—31. — Odgovorni urednici lista: Orazio Lo Martire, br. 1—19; od broja 17 do broja 30, 1942, direktor lista Pietro Asti, segretario federale di Cattaro; od broja 30—39, 1942, odgovorni urednik je Francesco Ponti; br. 40—52, 1942, i br. 1—10, 1943, Orazio Lo Martire; br. 11—30, Arigo Monti. Na posljednjem, 31. broju, urednik nije potpisan. —

List je izlazio na italijanskom jeziku i izdavala ga je Fašistička organizacija. Pored fašističkih novinara u listu su saradivale i pristalice italijanske politike u Boki. — Mijenjao format; 1942. izlazio u formatu 52 cm.

90. BOKEŠKI VJESNIK

/ glavni urednik Andrija Bigović. — God. 1, br. 1 (23. avgusta 1944) — god. 1, br. 18 (21. oktobra 1944). — Kotor (Redakcija i administracija: trg od oružja 226): [s. n.], 1944 (Kotor: Bokeška štamparija). — 41 cm.

Izlazio srijedom i subotom. — Kvislinški list koji je izlazio pod njemačkom okupacijom.

91. GLAS BOKE

: Sedmični list za Boku Kotorsku / glavni urednik Vojislav O. Dabović. — God. 1, br. 1 (12. februar 1944) — god. 1, br. 15

(15. avgust 1944). — Kotor: Sresko načelstvo, 1944 (Kotor: Bokeška štamparija). — 49 cm.

Izlazio subotom. — Od broja 7 podnaslov glasi: »Nedeljni list za Boku Kotorsku«. — Od broja 2 list izdaje Redakcioni odbor. — Broj 7 izdat u Herceg-Novom. — Od broja 2 izlazio u formatu 41 cm. — Kvislinški list, izlazio pod njemačkom okupacijom. — Prestao da izlazi 15. avgusta 1944, da bi se 23. avgusta iste godine pojavio pod novim nazivom »Bokeški vjesnik«, sa novim uredništvom.

92. NOTIZIARIO ECONOMICO BOCCHESE; EKONOMSKI VJESNIK BOKE

: organo ufficiale mensile del Consiglio ed Ufficio Provinciale delle Corporazioni Cattaro; Mjesečni službeni organ / Comitato di redazione, direttore Mollica Dott. Fortunato, redattori Cossi Cav. Alberto-Drašković Cav. Avv. Giorgio-Kamenarović Comm. Dr. Ciro-Pavan Dr. Giovanni-Tagliapietra Cav. Giovanni. — Anno 1, n. 1 (novembre 1942) — (?). — Cattaro: Consiglio ed Ufficio Provinciale delle Corporazioni, 1942—(?) (Kattaro: Tipografia Italiana »La Concordia«). — 29 cm.

U formi časopisa izlazio jednom mjesečno. — Nema podataka koliko je brojeva izašlo. — Uporedni tekstovi na italijanskom i srpskohrvatskom jeziku. — U uvodnom tekstu prvog broja kaže se da je Glasniku svrha da proizvođačkim redovima pruži sažeti prikaz privredne djelatnosti Pokrajine.

93. POLJOPRIVREDA BOKE KOTORSKE

: Tehničko-poljoprivredni organ Kraljevskog poljoprivrednog inspektorata Provincije Kotor / direktor Alberto Ceccucci. — God. 1 (1941) — god. 3 (1943). — Kotor: Kraljevski inspektorat poljoprivrede Provincije Kotor, 1941—1943 (Kotor: Štamparija »La Concordia«). —

Za 1941. i 1942. nedostaju podaci. — Godine 1943. izašli su brojevi I—5. — Podaci o listu uzeti iz knjige: N. S. Martinović, »Razvitak štampe i štamparstva u Crnoj Gori 1493—1945«, str. 214.

REGISTAR NASLOVA PERIODIKE

- Almanah Srednje muzičke škole, 58
 Bilten SO Kotor, 59
 Bilten Mjesne zajednice Bijela, 60
 Bilten SO prosvjetnih radnika, 61
 Bilten Turističkog saveza Boke Kotorske, 62
 Boka, zabavnik, 1882, 2
 Boka, list, 1908, 1
 Boka, kalendar, 3
 Boka, kalendar, 1921, 15
 Boka, bilten SSRN, 63
 Boka, list SSRN, 64
 Boka, zbornik radova, 65
 Bocche di Cattaro, 1941, 89
 Bokelj, 1945, 30
 Bokeljska zora, 1935, 16
 Bokeški vjesnik, 1944, 90
 Bokeški glasnik, 1921, 17
 Borac, 1945, 31
 Brodograditelj, 66
 Vijesti, 1944, 32
 Glas Boke, 1932, 18
 Glas Boke, 1944, 91
 Glasnik Narodnog univerziteta Boke Kotorske, 1934, 19
 Godišnjak Pomorskog muzeja, 68
 Dnevni vjesnik, 1912, 4
 Đačko srce, 69
 Ekonomski vjesnik Boke, 1942, 92
 Elan, 1944, 33
 Zbornik Više pomorske škole u Kotoru, 70
 Zbornik jugoslovenskog pionirskog proznog stvaralaštva, 71
 Zbornik Kotorske sekcije Društva istoričara Crne Gore, 72
 Izvještaj C. Kr. Velike Gimnazije u Kotoru, 5
 Izvještaj Privatne djevojačke trgovačke škole u Kotoru, 1909, 6
 Izvještaj o Srpskoj pomorskoj zakladnoj školi u Srbini, 1885, 7
 ILK, Industrija ležaja Kotor, 73
 Informativni bilten »Jugopetrol«, 74
 Iskra, 75
 Jadran, 76
 Jadranska straža, 1924, 20
 Jugopetrol, 77, 78
 Kalendar, 1867
 Karampana, 1926, 1960, 21, 79
 Catalogus cleri..., 1844, 9
 Kokotijada, 80
 Lovćen, 34
 Mlada Boka, 1944, 35
 Napred, 1945, 36
 Naš list, 81
 Naše novine, 82
 Nova Boka, 1945.
 Omladinski Bilten, 1944, 38
 Orijen, 1945, 39
 Osa, 1945, 40
 Parilo, 1933, 22
 Partizan, 1942, 41
 Peraški prigodni letak, 1933, 23
 Petegola, 1927, 24
 Pobjednik, 1945, 42
 Polet, 1945, 1960, 43, 83
 Prvoborac, 84, 85
 Primorac, 1945, 44
 Program C. K. Realnog i Velikog Gimnazija u Kotoru, 1873, 10
 Programma dell' Scuola nautica in Kattaro, 1881, 11
 Proleter, 1945, 45, 46
 Proljeće, 1912, 12
 Radio vijesti, 1942, 47
 Riječ Boke, 1938, 25
 Rossika, 1930, 26
 Službeni vjesnik Kotorske biskupije, 86
 Službeni list NO Sreza bokokotorskog, 87
 Soko, 1935, 27
 Sokol, 1921, 28

Srpski magazin, 12a
Studija marina, 88
Udarnik, 1945, 48
Uznički glasnik, 1921, 29
Crvena zvijezda, 1942, 49
Čuvar slobode, 1945, 50

Džepne novine, 1944—1945, 51, 52,
53, 54, 55, 56, 57
Sematizam pravoslavne eparhije
bokokotorsko-dubrovačke, 1874,
13
Schematismus ... Dioecesis catha-
rensis, 1896, 14

REGISTAR MJESTA

Bijela, 60, 64, 66, 71
Bela Crkva, 26
Venecija, 9
Dobrota, 67
Dubrovnik, 5, 7, 8, 10, 12a, 13, 16,
19, 25, 87
Đakovica, 30, 39, 40, 42, 43, 44, 48,
52, 53, 54, 55, 56, 57
Đunovići, 20
Zagreb, 5, 10
Zadar, 2, 9, 11, 13, 14
Kotor, 1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12,
13, 14, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24,
29, 32, 35, 37, 38, 54, 58, 59, 61,
63, 64, 67, 68, 70, 72, 73, 74, 75,
77, 78, 79, 82, 83, 86, 87, 88, 89,
90, 91, 92, 93

Krtole, 49
Kuti, selo u Boki Kotorskoj, 2
Mostar, 28
Novi Sad, 2, 12a, 19, 26, 85
Perast, 23, 80
Peć, 39, 48, 52, 53, 54
Risan, 12a
Skadar, 57
Split, 9, 11
Tivat, 27, 28, 69
Titograd, 85, 88
Trebunje, 65, 71
Herceg-Novi, 7, 15, 16, 26, 41, 47, 62,
65, 75, 76, 81, 84, 85
Cetinje, 18, 78, 87

REGISTAR IMENA

Anterić Julije, 4
Antović Ivo, 49
Arhangel'skij E. M., 26
Asti Pietro, 89
Bartulović B. Anton, 18
Bareli Josip, 27
Blgović Andrija, 90
Bijelić Nikola, 12
Bogišić Anton, 23
Boroe Stjepan, 79
Boljević-Vuleković Vojislav, 72
Bošković, 7
Bravo Ugo, 21
Brinić Vojo, 35, 49
Budeč Ljubo, 35
Bulatović Zarko, 75
Bućin Blagoje, 87
Bućin Damjan, 21
Vujović Slađana, 75
Vukasović Dušan, 1, 3
Vukasović Đ., 22, 24

Vukasović Stijepo, 18
Vuković Drago, 21, 22
Gojan Luka, 16
Grgurević Tomo, 79
Dabović O. Vojislav, 91
Dančulović B. Krsto, 18
Drašković Đuro, 92
Drašković Stevo, 63
Durić Sloboda, 85
Duranović Radovan, 63
Đunio Rudolf, 18
Đurović, 7
Zloković Ignjatije, 68
Ivanović Gracija, 67, 86
Ivošević Vaso, 15
Inić Silva, 75
Ianičić Petar, 81
Kamenarović Ćiro, 92
Cassi Alberto, 92

- Kovačević Predrag, 19
 Koprivica Stevan, 75
 Lazarević Filip, 1
 Lakelić, 7
 Lalović Savo, 71
 Lalošević Aleksandar, 80
 Lo Martire Orazio, 89
 Majstornović Radiša, 59
 Marinović Ante, 70
 Marković Krsto, 28
 Martinović Jovan, 79
 Martinović Niko S., 93
 Maslovar Ilija, 70
 Matković Anto, 29
 Miković Dionisije, 3, 12, 12a
 Milović Đ., 49
 Milović Zoran, 75
 Milijašev Alekselj, 18
 Mollica Fortunato, 92
 Monti Arigo, 89
 Morisi Celso, 89
 Nakićenović Jovo, 82
 Odalović Gligo, 81
 Pavan Giovanni, 92
 Pavićević Veljko, 85
 Perić Marko, 67
 Petković Vilson Đurđić, 24
 Petković Jovo, 20
 Petrović Mato, 49
 Ponti Francesco, 89
 Pušić Ilija, 65
 Radojičić Vlado, 74, 78
 Ramadanović Milan, 17
 Saulačić Andrija, 85
 Sekulović J. Dušan, 18
 Sekulović Jovo, 15
 Seferović Lazar, 65
 Slovinić N. Ante, 18
 Stjepčević Jovan, 88
 Tagliapietro Giovanni, 92
 Ceccucci Alberto, 93
 Cirković Stanko, 4
 Čupović Vladimir, 12
 Uglješić J. Milutin, 3
 Franović A., 37
 Crnić-Peجویć Marija, 65
 Čabrilo Ljiljana, 75
 Čelanović J. Dušan, 21, 79
 Čučak Savo, 18
 Džaković Danica, 75
 Sabović Milivoj, 16
 Šarić Jovan, 2
 Sevaljević Andrija, 63, 64, 77, 82
 Segota Pero, 55
 Šmidt Anton, 18
 Šćekić Dragoljub, 85

Summary

PERIODICALS PUBLISHED IN THE BAY OF KOTOR (1844—1984)

Dr Miroslav LUKETIĆ

The Bay of Kotor is one of the most developed of the Socialist Republic Montenegro. Its geographic and political position and convenient conditions for the development of shipping trade had important impact on the socio-economic and cultural circumstances of this region. Up to 1918 the Bay was ruled by foreign counties, which tried by the policy of assimilation to separate the region from Montenegro and Yugoslavia. For centuries the people of the Bay of Kotor resisted the attacks on its national being, kept the language, religion and customs and together with the other nations of ours fought with weapons to defend and did defend the freedom. In spite of numerous limits, specially in culture and education, during the 19th century the struggle for the national rebirth and striving for the union of all our peoples was widely spread and besides the other ways, was expressed in the field of journalism. Those were the circumstances in which the early periodicals were published.

During the past 140 years there were 100 or so titles of various periodicals. In bibliography there are 94 titles with the evidence sufficient for the identification.

The number of the periodicals as published according to periods of time are: up to 1918 — 15; from 1918 to 1941 — 15; from 1941 to 1945 — 28; from 1945 to 1984 — 31 title. There is a separate record of the enemy and quisling periodicals published during the Italian and German occupation 1941—1945.

The first periodicals bore the mark of the time they appeared at, so their main messages were in the spirit of the progressive aspiration for freedom and union of our peoples. Editorial and publishing policy was greatly influenced by the censorship and the other restrictions established by Austrian authorities. In that first period the majority of the papers are annuals, reports, calendars and almanacs, while there were only 3 newspapers.

Between the two world wars most of the periodicals were newspapers, the press. The differences among the political parties and electoral campaigns influenced the publication of periodicals, but they were short-lived.

The partizan press during the war years played a remarkable role in explaining the aims of the struggle and had success in exposing those who cooperated with the occupation authorities as well as their propaganda. It was headed by the Communist Party of Yugoslavia.

In the liberated Bay periodicals became the unfailing follower of all social, economic and cultural changes and got new socialist traits, encouraging self-managing development in the society.

One of the essential characteristics of the periodicals in the Bay of Kotor is their expressing of brotherhood and unity and spirit of tolerance among the inhabitants of different nationalities and religions, which was, besides other ways, done by using alternatively Cyrillic and Latin alphabet.

The bibliographic description of units was done according to the international standards ISBD (S). The units are listed in the alphabetical order of the titles in the periods, and at the end there is a register of all the titles. Besides these the bibliography contains a detailed note with the evidence of the history of the periodical and the changes in the intervals of publishing, editors, printers etc. For the current periodical publications there is the ISSN number those editions that have one.

Every change in the head title is recorded as a new title and introduced separately.

The periodicals of the Bay of Kotor have not been the subject of a special study so far, though certain works gave evidence of a fairly great number of the papers. This is the first time that the periodicals are presented continually from the first editions to the present day, and the evidence of some so far unknown, or less known editions, is completed. For several editions that were not preserved there are data given according to the documents about them, or the memories of the individuals who took part in their publishing. The greatest number of the lost editions dates from the war period 1941 to 1944.

The author hopes that the publishing of this bibliographic review might encourage cultural and other institutions as well as the individuals to start the work on the completion and preservation of the periodical, in particular the older ones, and contribute to the greater use of periodicals in science, culture, education and specially information of the working people and citizens of the area. It may be expected that further research will complete the evidence about some editions, or discover some still unknown papers.